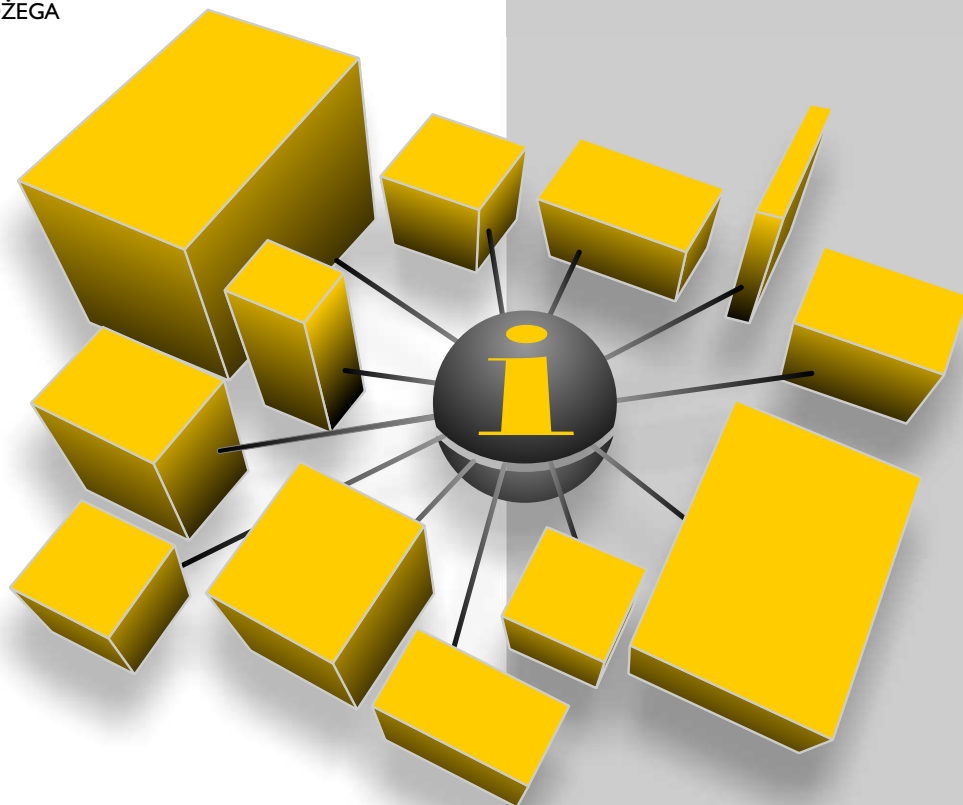

UG SRETENJE
POŽEGA

FORUM IURIŠ
NOVI SAD

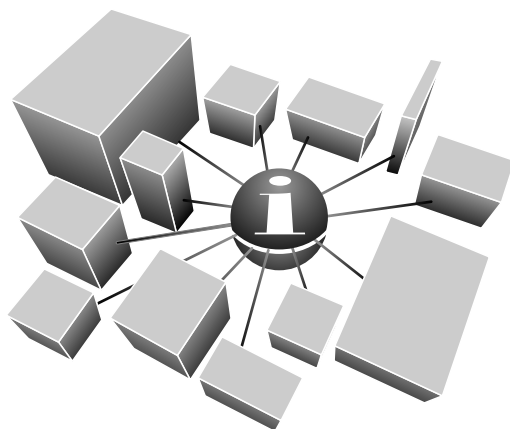
IMAM PRAVO I HOĆU DA ZNAM!

**Primena Zakona o slobodnom pristupu informacijama
- godinu i po dana posle -**

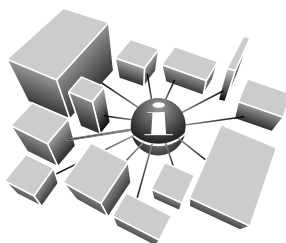
FOND ZA OTVORENO DRUŠTVO
BEOGRAD

Požega, Novi Sad / 2006.g.

IMAM PRAVO I HOĆU DA ZNAM!

**Primena Zakona o slobodnom pristupu informacijama
- godinu i po dana posle -**

SADRŽAJ:

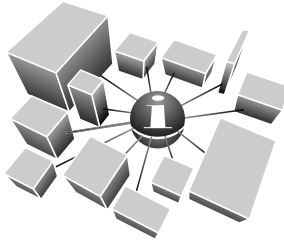
Uvodna reč	3
Koalicija za slobodan pristup informacijama	4
Organi od kojih se mogu tražiti informacije	5
Odabir informacija	5
Postupak ostvarenja prava	5
Postupak Poverenika po žalbi	6

UG Sretenje Požega

Primena Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja - Zlatiborski okrug	8
Mediji i Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja	20
Primeri pozitivne prakse	22

Forum iuris Novi Sad

Iskustva Foruma iuris-a na monitoringu Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ...	26
Iskustva Građanskog lista Novi Sad	28
Statistika	30
Neka od pitanja koje su "Forum iuris" i UG "Sretenje" uputili organima javne vlasti	39
Uputstvo za objavljivanje informatora	41

UVODNA REČ

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja stupio je na snagu 22. decembra 2004. godine. Narodna skupština je u novembru iste godine izabrala i Poverenika za informacije od javnog značaja gospodina Rodoljuba Šabića. U međuvremenu je formirana i Koalicija za slobodan pristup informacijama koja je sredinom aprila 2005.g. započela praćenje primene Zakona u trideset gradova u Srbiji. Kancelarija Poverenika uspostavljena je tek u julu 2005.g. kada je i započela sa aktivnostima.

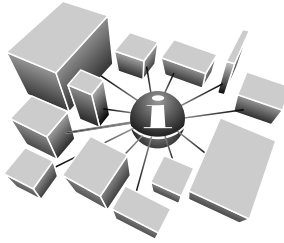
Koalicija za slobodan pristup informacijama je uz podršku Fonda za otvoreno društvo iz Beograda i Misije OEBS u SCG, odeljenja za medije, u proteklih godinu dana pratila primenu Zakona o slobodnom pristupu informacijama u Srbiji. Takođe je ostvarila i saradnju sa Poverenikom za slobodan pristup informacijama realizujući zajedničke okrugle stolove i TV emisije u pet gradova u kojima sedište imaju organizacije, članice Koalicije iz unutrašnjosti Srbije (Požega, Novi Sad, Prokuplje, Vršac, Kraljevo i Negotin).

U toku realizacije projekta došli smo do zaključka da je neophodno izvršiti i reformu javne uprave u smislu stvaranja uslova za povećanje transparentnosti i odgovornosti, za veći uticaj građana na kreiranje politika u lokalnim zajednicama, uspostavljanju standarda i bržem približavanju zajednici evropskih naroda.

Publikacija koju upravo čitate objavljena je od strane članica Koalicije za slobodan pristup informacijama Udruženja građana Sretenje, Požega i Foruma iuris, Novi Sad. Želeli smo da sa vama koji je budete čitali podelimo iskustva i rezultate u praćenju primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama kao i da ukažemo građanima i medijima na potrebu da što češće koriste pravo koje im Zakon daje, a organima javnih vlasti na odgovornijem pristupu i primeni Zakona u praksi, odnosno efikasnijem pružanju traženih informacija.

Zdenka Kovačević, UG Sretenje Požega

Mirej Grčki, Forum Iuris Novi Sad

Koalicija za slobodan pristup informacijama

Beogradski centar za ljudska prava, Beograd

Centar za mir i razvoj demokratije, Beograd

Centar za civilnu edukaciju, Vršac

Centar za unapređenje pravnih studija, Beograd

Udruženje građana Sretenje, Požega

Fond za otvoreno društvo, Beograd

Forum iuris, Novi Sad

Građanske inicijative, Beograd

Građanski savet opštine Kraljevo

Komitet pravnika za ljudska prava (Yucom), Beograd

Resurs centar, Negotin

Toplički centar za demokratiju i ljudska prava, Prokuplje

Transparentnost Srbija, Beograd

Organi od kojih se mogu tražiti informacije

U čl.3 Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja je određeno da su to organi javne vlasti i to državni organi, organ teritorijalne autonomije, lokalne samouprave, kao i organizacija kojoj je povereno vršenje javnih ovlašćenja, pravno lice koje osniva ili finansira u celini odnosno u pretežnom delu državni organ. Zakonom nije određeno tačno koji su to sve organi, možda bi bilo dobro da je ustanovljena obaveza, radi pomoći građanima, kao što je urađeno u Hrvatskoj gde Vlada u Narodnim novinama, što je ekvivalentno našem Službenom glasniku objavljuje popis tela javne vlasti.

Tako na primer, organi javne vlasti koji su dužni da postupaju po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja su: Narodna skupština, Predsednik Republike, ministarstva, sudovi, preduzeća za elektrodistribuciju, telekomunikacije, komunalne poslove: vodovod, kanalizacija, zelene površine, predškolske ustanove, osnovne i srednje škole, naučni instituti, fakulteti, bolnice, klinike.

Postoji razlika između pojedinih organa u postupku, jer se protiv odluke Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade RS, Vrhovnog suda Srbije, Ustavnog suda i Republičkog javnog tužioca ne može izjaviti žalba Povereniku već se može samo pokrenuti upravni spor.

Odabir informacije

U čl.2 Zakona određeno je da je informacija od javnog značaja, ona informacija kojom raspolaže organ javne vlasti, nastala u radu ili u vezi sa radom organa javne vlasti, sadržana u određenom dokumentu, a odnosi se na sve ono što javnost ima opravdani interes da zna. Pretpostavka je da javnost ima uvek opravdan interes da zna, osim ako organ vlasti ne dokaže suprotno. U vezi sa informacijom važno je napomenuti da:

- nije bitno: da li je izvor informacije organ javne vlasti ili koje drugo lice
- nije bitan: nosač informacije niti dokument na kom se nalazi informacija
- nije bitno kada je informacija nastala
- niti su bitna druga slična svojstva informacije.

Međutim članom 9. Zakona propisani su izuzeci tj. slučajevi kad organ vlasti tražiocu neće omogućiti pristup informaciji. Oni se odnose na zaštitu života, zdravlja, sigurnosti nekog lica, tok krivičnog postupka, odbranu zemlje, nacionalnu bezbednost, državnu, službenu ili drugu tajnu.

Postupak ostvarivanja prava

Pre prikaza postupka za dobijanje informacije potrebno je pre toga utvrditi ko ima pravo da traži informaciju i koja prava ima tražilac.

- Ko sve ima pravo na pristup informacijama?

U čl. 5 Zakona određeno je da svako ima pravo da mu se saopšti da li organ vlasti poseduje određenu informaciju. To podrazumeva da ovo pravo nije ograničeno samo na domaće državljane, niti samo na fizička lica, niti je bitno gde se nalazi prebivalište ili boravište nekog lica. Ovakav stav proizilazi iz čl. 6 u kom je proklamovano načelo jednakosti tj. da pravo pripada svima bez obzira na državljanstvo, prebivalište, boravište, odnosno sedište, rasu, veroispovest, nacionalnu ili etičku pripadnost, pol i slično. U čl. 7 izričito je zabranjena diskriminacija novinara u smislu da, ukoliko je njih više podnelo zahtev, informacija mora biti dostavljena svima istovremeno a ne tako što će se samo njemu ili pre njemu nego drugima, omogućiti ostvarenje prava. Ukoliko se ovo pravilo ne ispoštuje organ vlasti odgovara za štetu koju je pretrpelo javno glasilo, bilo zato što je stavljen u gori položaj, bilo zato što nije mogao da dođe do informacije. Pored toga prekršajno odgovara ovlašćeno lice ukoliko postupi protivno načelu jednakosti i zabrane diskriminacije.

- Koja prava ima tražilac?

- da mu bude saopšteno da li organ vlasti raspolaže informacijom koju traži,

- da mu se informacija, ukoliko ne spada u izuzetke, učini dostupnom tako što će mu omogućiti uvid u dokument gde se nalazi informacija,
- pravo da uz plaćanje naknade dobije kopiju dokumenta gde se nalazi informacija, i
- pravo da mu se, uz plaćanje naknade, pošalje kopija dokumenta na kućnu adresu ili putem e-maila, faksom ili na drugi način.

Informacija koja se saopštava mora biti tačna (istinita) i potpuna ili se prekršajno odgovara. Dakle, da bi se ostvarilo jedno od četiri gore pobrojanih prava potrebno je da se **podnese zahtev**. Organ vlasti može propisati obrazac za podnošenje zahteva, ali je obavezan da postupi i ukoliko zahtev nije podnet na propisanom obrascu. Pored pismenog podnetog zahteva može se podneti i usmeno. U zahtevu je potrebno navesti organ javne vlasti, svoje podatke, i što preciznije koje se informacije traže. Ukoliko je zahtev nepotpun organ vlasti treba da pouči lice o nedostacima i načinu kako da otkloni nedostatke, a ukoliko tražilac ne dopuni postojeće dve mogućnosti. Ukoliko se po zahtevu može postupati, postupiće se, ukoliko pak ne, donosi se zaključak o odbacivanju zahteva, kao neurednog i protiv ovog zaključka ne postoji pravo žalbe. Organ javne vlasti je dužan da, bez odlaganja, a najkasnije u roku od 15 dana od prijema zahteva, odgovori na zahtev. Kod privilegovanih informacija, a to su informacije koje se odnose na zaštitu života ili slobode nekog lica, odnosno na ugrožavanje ili zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, je ovaj rok značajno drugačiji i iznosi samo 48 sati.

Ukoliko iz opravdanih razloga organ javne vlasti nije u mogućnosti da postupi u roku od 15 dana, dužan je da obavesti o tome tražioca informacije i da u narednom roku koji ne može biti duži od 40 dana, postupi po zahtevu.

Ukoliko se udovoljava zahtevu organ vlasti će tražioca obavestiti o tome kada i gde može da izvrši uvid i druge bitne podatke u vezi sa ostvarivanjem prava. Kada se udovoljava zahtevu ne izdaje se posebno rešenje, već se sačinjava samo službena beleška.

Sam uvid je besplatan, a kopija i slanje se plaća po tarifi koju propisuje Vlada.

Ukoliko se zahtev odbija donosi se posebno rešenje u kom je organ javne vlasti dužan da iznese obrazloženje i pouku o pravnom sredstvu.

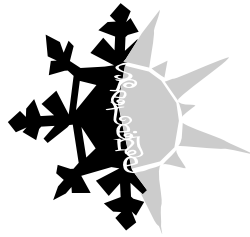
Od obaveze plaćanja oslobođeni su novinari, ukoliko vrše svoj poziv, udruženja za zaštitu ljudskih prava, ukoliko je to zbog ispunjenja ciljeva udruženja, sva lica kada se informacija traži tj. odnosi na zaštitu zdravlja stanovništva i životne sredine, osim ukoliko je takva informacija već objavljena i dostupna u zemlji ili na internetu, ali tada treba reći gde se nalazi informacija, osim ako je to opšte poznato.

Ukoliko organ javne vlasti ne poseduje dokument koji sadrži traženu informaciju proslediće zahtev Povereniku, ali će o tome obavestiti i tražioca i uputiti ga gde se po njegovom znanju nalazi dokument. Ovde nije naveden rok, i može se pretpostaviti da je to rok od 15 dana. Potrebno je napomenuti da se neće tražiocu zahteva udovoljiti ukoliko se to pravo zloupotrebljava, u šta se može podvesti često traženje informacija, nerazumno, ukoliko se ponavlja zahtev za istim ili već dobijenim informacijama ili kada se traži preveliki broj informacija.

Postupak poverenika po žalbi

Tražilac informacije ima mogućnost da izjavi žalbu Povereniku ukoliko nije postupljeno po zahtevu, bilo da je zahtev odbijen bilo da nije uopšte odgovoreno na zahtev ili da nisu primenjene odredbe u vezi sa izradom kopija. Rok za izjavu žalbe je 15 dana. Poverenik je dužan da donese rešenje bez odlaganja a najkasnije u roku od 30 dana od predaje žalbe.

I na kraju, važno je napomenuti da pored toga što su organi javne vlasti dužni da pružaju informacije, jednom godišnje treba da podnesu godišnji izveštaj o svom radu Povereniku, a ono što je mnogo značajnije sa aspekta transparentnosti rada, je sačinjavanje informatora o svom radu.

UG SRETENJE
POŽEGA

Primena Zakona o slobodnom pristupu informacijama - Zlatiborski okrug

Početne aktivnosti

Sredinom aprila 2005.g. započeli smo praćenje primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama na prostoru Zlatiborskog okruga. Prva aktivnost bila je formiranje baze podataka o organima javnih vlasti i upućivanje zahteva u cilju sagledavanja ispunjavanja zakonske obaveze o imenovanju lica za postupanje po zahtevima od strane organa javnih vlasti.

Baza podataka o imenovanim licima za postupanje po zahtevima - Zlatiborski okrug

Opština	Broj upućenih upitnika			Broj vraćenih upitnika			Broj imenovanih lica (ukupno)	
	I krug	II krug	III krug	I krug	II krug	III krug		
Arilje	29	26	21	2	5	2	4	13,79
Bajina Bašta	31	23	20	2	2	0	3	9,68
Čajetina	13	26	20	2	3	1	4	30,77
Kosjerić	28	24	18	0	3	0	3	10,71
Nova Varoš	27	27	24	0	3	2	3	11,11
Požega	32	20	15	9	1	4	12	37,50
Priboj	31	25	22	2	1	1	3	9,68
Prijepolje	41	33	26	0	6	2	6	14,63
Užice	58	58	49	6	10	4	14	24,13
UKUPNO	290	262	215	23	34	16	52	17,93

Imenovana lica za postupanje po zahtevima – Zlatiborski okrug

Arilje

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
1.	Opštinska uprava	Biljana Acimović	Svetog Ahilija 53 031/891 780
2.	JP "Rzav"	Slobodan Đukić Ljubo Lazović	Ul. Čačanska bb; 031/892 553 direktor@rzav.co.yu
3.	Centar za socijalni rad	Vukana Savović	Svetog Ahilija 53/2; 031/891 758 csr.arilje@sezampro.yu
4.	OŠ "Jezdimir Tripković" Latvica	Zoran Radović	31 236 Divljaka; 031/896 690 oslatvica@ptt.yu

Bajina Bašta

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
5.	Opštinski sud	Milan Radulović	Dušana Višića br. 1; 031/865 276
6.	Dom zdravlja	Adam Stefanović	M. Obrenovića br.72; 031/862 978
7.	Skupština opštine	Aleksandra Raonić	Dušana Višića br.28; 031/865 281 sobbb@eunet.yu

Čajetina

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
8.	Skupština opštine	Siniša Bulatović	
9.	Muzej "Staro selo" Sirogojno	Snežana Tomić Joković	Sirogojno 031/802 063 staroselo@ptt.yu
10.	Dečji vrtić "Radost"	Milena Pavlović	Čajetina 031/831 360
11.	Opštinski sud	Slobodanka Jeremić	Zlatiborska 28; 031/831 368

Kosjerić

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
12.	Skupština opštine	Radomirka Dunjić	Olge Grbić 10; 031/881 460
13.	Dom zdravlja	Ljiljana Kosorić	Kneza Miloša br. 2 031/881 361
14.	JKP "Gradska toplana"	Borko Radosavljević	Olge Grbić 5/II; 031/881 288

Nova Varoš

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
15.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Cana Vukosavljević	031/61 982
16.	Centar za socijalni rad	Ljubinko Vasiljević	Svetog Save bb; 033/64 119
17.	Skupština opštine	Aleksandra Mišević	Karadorđeva 31; 033/62 671 nvaros@ptt.yu

Požega

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
18.	Skupština opštine	Biljana Milovanović	Trg Slobode br. 9; 031/816 309
19.	Opštinsko javno tužilaštvo	Časlav Maslarević	031/811 135 ojtpozega@ptt.yu
20.	Dom zdravlja	Milica Kostić	Jug Bogdanova br. 1; 031/816 411
21.	SUP Požega	Miloš Rakić	Kralja Aleksandra br. 1; 031/811 426
22.	OŠ Emilija Ostojić	Zora Šijak	Knjaza Miloša 26; 031/816 538 eost@ptt.yu
23.	EPS - JP "ED Užice", Pogon "ED Požega"	Mila Runić-Petković	Momčila Tešića 13; 031/512 366 milarp@ptt.yu
24.	Opštinski sud	Suzana Vistić	Nikole Tesle br. 5; 031/811 355
25.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Miladin Filipović	SO Požega
26.	Kulturni centar	Zoran Kovačević	Knjaza Miloša 8; 031/812 421 tvpozega@eunet.yu
27.	JKP „Naš dom“	Slobodan Jovanović	Zelena pijaca 7; 031/816 361 jkpnasdom2@ptt.yu
28.	OŠ "Petar Leković"	Mišo Marković	Petra Leković 1; 031/812 238
29.	Poljoprivredna škola "Ljubo Mičić"	Vladan Kovačević	Bolnička 2; 031/811 131

Priboj

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
30.	Opštinska uprava	Radosav Cvijović	12 januar br. 108; 033/55 442 nacelnikoupb@ptt.yu
31.	Centar za socijalni rad	Svetlana Vejić	12 januar br. 114; 033/52 253 csrpriboj@sezampro.yu
32.	Gimnazija	Vasilije Dragojlović Radoje Žugić	Nemanjina 37; 033/55 180 pbgimnazija@ptt.yu

Prijepolje

	Organizacija / institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
33.	Centar za socijalni rad	Mandić Marko, Čičić Dženita	033/712 033; yucsrsp@ptt.yu
34.	Opštinsko javno tužilaštvo	Aleksandar Nestorović	033/713 519
35.	JP "Direkcija za izgradnju"	Mrdaković Radivoje	Valterova 36; 031/711 007
36.	Matična biblioteka "Vuk Karadžić"	Nermina Duran	Sandžačkih brigada br. 2 033/711 146 biblioteka.prijepolje@eunet.yu
37.	Dom kulture	Ljubiša Savković	Sandžačkih brigada 2 033/711 185 domkultureprj@verat.net
38.	Opštinski sud	Zoran Pantović	Valterova 157; 033/712 110

Užice

	Organizacija/ institucija	Ovlašćeno lice	Kontakti
39.	Republika Srbija Zlatiborski Upravni Okrug	Danica Pop Mitić	Dimitrija Tucovića 52 031/513 575
40.	Skupština opštine	Petar Vujadinović	Dimitrija Tucovića 52 031/513 502,590 146 petarvujad@verat.net
41.	Ustanova Veliki park	Marko Žeravčić, Slobodan Arnautović Žuvela Dinko	Veliki park bb 031/521 737, 518 761
42.	Okružno javno tužilaštvo	Milenko Mandić	Nade Matić br. 6; 031/512 936 OJTUZICE@YAHOO.COM
43.	Istorijski arhiv Užice	Miroslav Dučić	Dimitrija Tucovića 52; 031/513 498
44.	KP "Toplota"	Milivoje Milovanović, Miloš Vesnić	Trg partizana br. 26 031/514 366, 513 106 jkptoplota@ptt.yu
45.	Zdravstveni centar Užice	dr Darko Marinković	Miloša Obrenovića br.17 31/561 894
46.	Nacionalna služba za zapošljavanje	Slađana Mandić	Železnička 22; 031/590 600 smandic@rztr.co.yu
47.	Opštinsko javno tužilaštvo	Saša Nešović	Nade Matić br. 6; 031/514 009
48.	JP "Stan"	Slobodan Stanić	Marije Mage Magazinović br.7 031/513 259
49.	OŠ "Miodrag Milovanović Lune"	Slavica Stanković	031/803 243 Karan
50.	Centar za socijalni rad	Lola Đurić	Vidovdanska 32/a 031/512 340 czsr@ptt.yu
51.	Republičko javno pravobranilaštvo	Milan Marković, Nataša Popović Zlatić, Aleksandra Lazarević	Nemanjina 24 - Beograd 011/36 16 541
52.	Ministarstvo finansija	Zora Ilić	Uprava za trezor Beograd, Knez Mihailova 36; 011//3022 702 zora.ilic@trezor.sr.gov.yu

Upućivanje zahteva organima javnih vlasti

Od juna 2005.g. usledilo je upućivanje zahteva organima javnih vlasti u pet odabranih opština iz okruga: Kosjerić, Požega, Arilje, Užice i Čajetina. Obratili smo se opštinskim upravama, organima pravosuđa, poreskim upravama, zdravstvenim ustanovama, ustanovama obrazovanja i kulture, sekretarijatima Ministarstva unutrašnjih poslova, javnim preduzećima, Zlatiborskom okrugu, ministarstvima.

Pitanja koja su bila sadržana u podnetim zahtevima uglavnom su se odnosila na trošenje sredstava mesne zajednice, na način projektovanja budžeta opštine, na raspodelu sredstava iz budžeta, poštovanje Zakona o javnim nabavkama prilikom sprovođenja javnih nabavki, zaštite životne okoline, saradnji sa nevladinim organizacijama, učešću građana u donošenju odluka u lokalnim zajednicama, i zaštite zdravlja ljudi u postupku proizvodnje u pojedinim preduzećima.

Najpre su nam odgovorile opštine Arilje i Požega. U drugom navratu upućivanja zahteva najažurnija je bila opština Čajetina. Lokalna samouprava u Kosjeriću je takođe uredno odgovorila na postavljena im pitanja.

Opština Užice odgovorila nam je tek uz intervenciju Poverenika, a na osnovu žalbe koje smo mu uputili.

Zanimljivo je da se susedna opština Lučani zainteresovala da njihovi zaposleni u SO prođu edukaciju i tako pokazali dobru volju da postanu servis građana, ali prilikom upućivanja zahteva nisu nam odgovorili na postavljena pitanja.

Kada su u pitanju poreske uprave, na upućene zahteve nismo dobili ni jedan odgovor, a onda nakon tri meseca od momenta traženja informacija, dobili smo odgovor od Ministarstva finansija (od ovlašćenog lica za postupanje po zahtevima) i to samo za poresku upravu u Požegi. U pomenutom ministarstvu je ustanovljen centralizovan model protoka informacija, što po našem mišljenju otežava primenu ovog zakona u praksi.

Zdravstvene ustanove su nam na upućene zahteve sa pitanjima u vezi sa pritužbama pacijenata na rad lekara i medicinskog osoblja vezanih za korupciju, i pored pojašnjenja dobijenog od Zdravstvenog centra u Užicu, da jedino pomenuti centar ima svojstvo pravnog lica i da samo direktor može davati informacije, dobili odgovore od domova zdravlja iz Čajetine, Kosjerića i Požege.

Zahteve sa pitanjima u vezi korupcije (odnosno sporova koji se vode kod tih sudova) u zdravstvu i državnim ustanovama uputili smo i na adrese pravosudnih organa, odgovore smo dobili od sudova iz Požege, Arilja, Užica i Čajetine. Sud iz Kosjerića nam nije odgovorio.

Kada su u pitanju obrazovne ustanove – škole i upućivanje zahteva, na postavljena pitanja a u vezi sa nabavkom udžbenika od ukupno 20 škola odgovore smo dobili od 4, obuhvaćeno 5 opština.

Zahteve sa pitanjima uputili smo i ustanovama kulture: bibliotekama, muzejima, galerijama i pozorištu u Užicu. Sadržina pitanja odnosila se na budžetsko finansiranje od strane opštine i na druge načine finansiranja i potrošnju sredstava. Od ukupno 11 zahteva dobili smo odgovore od Starog sela Sirogojno sa kompletnim finansijskim izveštajem i od kulturnog centra Požege. Ostali nam nisu odgovorili.

Sekretarijatima Ministarstva unutrašnjih poslova uputili smo zahteve sa pitanjima vezanim za nasilje u porodici i maloletničku delikvenciju. Od ukupno pet sekretarijata kojima smo uputili pitanja, odgovore smo dobili od tri.

Vreme	Broj pitanja	Broj organa javnih vlasti	Broj dobijenih odgovora	
2005.g.	446	94	98	21,97
2006.g.	233	78	163	69,95
Ukupno	679	172	261	38,34

Odnos javnih preduzeća prema ovom Zakonu

Ono što nas je posebno iznenadilo je stav javnih preduzeća prema Zakonu o slobodnom pristupu informacijama, naime njihovi predstavnici smatraju, da ove ustanove ne podležu ovom Zakonu i da sve odgovore, a u vezi sa njihovim poslovanjem, treba tražiti od skupština opština u gradovima u kojima oni funkcionišu, jer su one njihovi osnivači.

Naravno, ovom prilikom želimo da istaknemo javno komunalno preduzeće Naš dom iz Požege koje nam je uredno dostavilo odgovore na upućen zahtev odgovorivši na sva postavljena pitanja.

Uporedna analiza opštinskih uprava i javnih preduzeća

GRAD	Opštinske uprave							Javna preduzeća čiji je osnivač opština						
	2005. godina			2006. godina			ukupno odgovora u %	2005. godina			2006. godina			ukupno odgovora u %
	broj pitanja	broj odgovora	u %	broj pitanja	broj odgovora	u %		broj pitanja	broj odgovora	u %	broj pitanja	broj odgovora	u %	
Arilje	8	8	100,00	17	0	0,00	32,00	12	3	25,00	1	1	100,00	30,77
Čajetina	8	2	25,00	17	17	100,00	76,00	3	0	0,00	1	1	100,00	25,00
Kosjerić	8	3	37,50	17	16	94,12	76,00	3	3	100,00	2	1	50,00	80,00
Požega	12	9	75,00	17	17	100,00	89,66	6	0	0,00	2	1	50,00	12,50
Užice	9	3	33,33	17	0	0,00	11,54	18	3	16,67	7	2	28,57	20,00
Lučani	/			18	0	0,00	0,00	/						
Ukupno	45	25	55,56	103	50	48,54	50,68	42	9	21,43	13	6	46,15	27,27

Pitanja upućena ministarstvima

Kada su u pitanju ministarstva i upućivanje zahteva sa određenim pitanjima, pokazalo se da su njihovi predstavnici najažurniji u odgovorima. Naime, od 17 zahteva odgovore smo dobili od 16, s tim što nam je Ministarstvo prosvete i sporta dalo nepotpun odgovor, a tek na intervenciju Poverenika odgovor je bio kompletiran. Odgovor još uvek nismo dobili od Ministarstva za kapitalne investicije.

Praksa u stvari pokazuje da što su organi javnih vlasti na višoj instanci, to su transparentniji i spremniji na saradnju. Možda je to i posledica obuke koju su prošli kako bi mogli sto efikasnije da primenjuju ovaj Zakon.

Broj ministarstva	Broj upućenih pitanja	Broj dobijenih odgovora	
17	62	58	93,56%

Žalbe upućene Povereniku

Tokom realizacije projekta saradnju smo ostvarili i sa Poverenikom, kroz zajedničko organizovanje okruglih stolova i TV emisija, putem kojih smo promovisali Zakon i upućivali na procedure traženja informacija od organa javnih vlasti, koja su njihova prava ali i obaveze, kao i kroz upućivanje žalbi za nedobijene odgovore od organa javnih vlasti.

Pojedini organi javnih vlasti su nam odgovorili tek na intervenciju Poverenika, a neke odgovore još uvek očekujemo, pošto nisu istekli predviđeni rokovi za pružanje informacija po ovom Zakonu.

Broj žalbi	Broj odgovora dobijenih po žalbama	
51	29	56,86%
Postupak dobijanja odgovora u toku		

Građani kao tražioci informacija

Na početku realizacije projekta, dok smo formirali bazu podataka o organima javnih vlasti i sagledavali njihove nadležnosti a kasnije im upućivali i pitanja, razmišljali smo o građanima i kako njih motivisati da započnu sa komunikacijom **organ javne vlasti-građanin**. Ni do kraja realizacije projekta nismo uspeli da postignemo da se građani samostalno i bez naše pomoći obrate nosiocima vlasti i da zatraže željenu informaciju. Praksa pokazuje da su dva razloga u pitanju. Prvi da građani nemaju dovoljno hrabrosti da to urade, jer još uvek postoji tradicionalni strah od posledica ponet iz ranijeg režima, kada je sve bilo zabranjeno a ništa dozvoljeno, u tom slučaju smo umesto njih upućivali pitanja.

I drugi, da običan građanin nije ustvari upoznat sa nadležnostima organa javnih vlasti. Naša pretpostavka je da bi oni pitali kada bi znali koga i šta mogu da pitaju.

Naš stav po tom pitanju je, da bi bilo dobro, da se u narednom periodu više bavimo građanima i njihovom edukacijom, mada rezultati projekta pokazuju da je edukacija, takođe, neophodna i medijima, kao i organima javnih vlasti, kako bi Zakon doživeo potpunu primenu.

Broj građana koji su se obratili za pomoć	Broj pitanja koje smo uputili u ime građana	Broj dobijenih odgovora na pitanja građana	
46	67	34	50,74
Broj građana koji su podneli zahtev		Broj dobijenih odgovora na zahtev građana	
11		4	36,36

Ispunjavanje obaveza organa javnih vlasti

Tokom realizacije projekta u pet gradova, koje smo odabrali za praćenje primene Zakona za predstavnike organa javnih vlasti, medije, nevladine organizacije i zainteresovane građane, realizovali smo okrugle stolove koji su bili medijski propraćeni, kako od našeg lokalnog partnera TV Požega, tako i od medija u njihovim lokalnim zajednicama.

Učesnici na okruglim stolovima bili su: Poverenik za informacije od javnog značaja, predstavnici Misije OEBS-a SCG, Centra za unapređenje pravnih studija - Beograd, Centra za mir i razvoj demokratije - Beograd, Foruma Iuris - Novi Sad, Topličkog centra za demokratiju i ljudska prava - Prokuplje, novinari Danas-a i Slobodne Evrope, pravnici, predstavnici organa javnih vlasti. Zanimljiv podatak je da jedino u opštini Kosjerić na realizovanom okruglom stolu nismo imali učešće organa javnih vlasti. Cilj pomenutih skupova bio je da učesnike upoznamo sa načinom primene Zakona i procedurama, koje on podrazumeva, kako bi ga pomenuti akteri što efikasnije primenjivali ili koristili.

U saradnji sa TV Požega realizovali smo i emisije u kojima su učestvovali: Poverenik, Nemanja Nenadić-Transparentnost Srbija, Miroslav Đukić-advokat iz Podgorice i predstavnici Sretenja.

Broj OJV koji su objavili Informator o radu	Broj OJV čije ovlašćeno lice je podnelo godišnji izveštaj Povereniku	Broj OJV koji su se izjasnili za edukaciju
5	11	57

Broj predstavnika organa javnih vlasti koji su se obratili za pojašnjenja Zakona i projekta

U toku realizacije projekta, u tri navrata imali smo telefonske pozive od strane predstavnika organa javnih vlasti, a u vezi sa tim ko smo mi, da pojasnimo Zakon ili da nam upute podršku, da istrajemo u realizaciji aktivnosti. Učestali pozivi usledili su po dobijanju rešenja od Poverenika, kojim su obavezani da tražene informacije dostave. Pitanja su se odnosila na pojašnjenje naših zahteva, kao i pojašnjenja procedure u pružanju informacija.

Broj opština	Broj kontakata
10	61

Organi javnih vlasti – Zlatiborski okrug

Arilje

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
1.	Opštinski sud	Svetog Ahilija	031/891-035
2.	Skupština opštine	Svetog Ahilija 53	031/891 780
3.	Opštinsko javno tužilaštvo	(u Požegi)	
4.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	(u Požegi)	
5.	Dom zdravlja	V.Mišića 26	031/891-121
6.	MUP – Sekretarijat u Arilju	Viktora Zevnika	031/891-204
7.	Centar za socijalni rad	Svetog Ahilija 53	031/891 758 csr.arilje@sezampro.yu
8.	Crveni krst	Trg partizana 17	031/894-051
9.	Kulturni centar	Svetog Ahilija 33	031/893-933
10.	Narodna biblioteka	Svetog Ahilija	031/893-706
11.	Dečiji vrtić	M. Glišića 34	031/891-888
12.	Srednja tehnička škola	Vojvode Mišića 40	031/891-427
13.	OŠ "Stevan Čolović"	B. Mihajilovića 8	031/891-341
14.	OŠ "Svetolik Lazaraveć Lazo"	Brekovo 31234	031/897-081
15.	OŠ "Ratko Jovanović"	Kruščica 31233	031/898-006
16.	OŠ "Jezdimir Tripković"	Latvica	031/892-033
17.	JKP "Zelen"	Vojvode Mišić	031/893-601
18.	GKP "Vodogradnja"	Vojvode Mišić	031/893-601
19.	JP "Rzav"	Čačanska bb	031/892 553 direktor@rzav.co.yu
20.	Direkcija za izgradnju	Svetog Ahilija	031/892-928

Bajina Bašta

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
21.	Skupština opština	Dušana Višića 28	031/865 281 sobb@eunet.yu
22.	Opštinski sud	Dušana Višića 1	031/865 276
23.	Opštinsko javno tužilaštvo	Dušana Višića 1	031/869-047
24.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Dušana Višića 28	031/865-070
25.	Dom zdravlja	M. Obrenovića 72	031/862 978
26.	MUP – Sekretarijat u Bajinoj Bašti	Braće Ninčić 32	031/852-177
27.	Centar za socijalni rad	M.Obrenovića 14	031/869-023
28.	Crveni krst	Svetosavska 38	031/865-465
29.	Narodna biblioteka	V.Karadžića 13	031/869-048
30.	Dečiji vrtić	V.Karadžića 34	031/862-464
31.	OŠ "Rajak Pavićević"	Rajka Tadića 10	031/861-174
32.	OŠ "Sveti Sava"	Svetosavska 76	031/854-278
33.	OŠ "Dušan Jerković"	Kostojevići 31254	031/898-006
34.	OŠ "Stevan Joksimović"	Rogačica 31255	031/895-357
35.	Gimnazija "Josif Pančić"	Vuka Karadžića 32	031/861-665
36.	Tehnička škola	Vuka Karadžića 32	031/853-265
37.	Ugostiteljska škola	Vuka Karadžića 32	031/861-076
38.	Direkcija za izgradnju	Kneza Miloša Obrenovića	031/862-048
39.	JP Kulturno-informacioni centar	Milana Obrnovića 24/2	031/869-041

Čajetina

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
40.	Skupština opština	Zlatiborska 28	031/831-151
41.	Opštinski sud	Zlatiborska 28	031/831-282
42.	Opštinsko javno tužilaštvo	(u Užicu)	
43.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Zlatiborska 28	031/831-367
44.	Dom zdravlja	Zlatiborska bb	031/831-183
45.	Institut Čigota	Zlatibor, Prve partizanske bolnice 30	031/841-180
46.	MUP – Sekretarijat u Čajetini		031/831-222
47.	Centar za socijalni rad	Maršala Tita bb	031/831-785
48.	Crveni krst	Zlatiborska 27	031-831-641
49.	Kulturno-sportski centar	Zlatiborska 8	031/832-104
50.	Gradska biblioteka "Ljubiša R. Đenić"	Zlatiborska 1	031/831-380
51.	Muzej "Staro selo"	Sirogojno	031/802-063 staroselo@ptt.yu
52.	Dečiji vrtić "Radost"	Kneza Miloša bb	031/831-360
53.	OŠ "Dimitrije Tucović"	Serdara Mičića 5	031/831-268
54.	OŠ "Milivoje Borović"	Mačkat 31312	031/834-002
55.	OŠ "Sava Jovanović Sirogojno"	Sirogojno 31207	031/802-002
56.	Trgovinsko-ugostiteljska škola	Serdara Mičića 5	031/831-184
57.	Turistička organizacija „Zlatibor“	31 315 Zlatibor	031/845-103
58.	JKP "Zlatibor"	31 315 Zlatibor	031/841-368

Kosjerić

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
59.	Skupština opština	Olge Grbić 10	031/781 460
60.	Opštinski sud	Olge Grbić 10	031/783-296
61.	Opštinsko javno tužilaštvo	Olge Grbić 10	031/783-296
62.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	(nema u Kosjeriću)	/
63.	Dom zdravlja "D. Pitović"	Kneza Miloša 2	031/781 361
64.	MUP – Sekretarijat u Kosjeriću		031/881-775
65.	Centar za socijalni rad	Radiše Petronijevića 3	031/882-541
66.	Crveni krst	Olge Grbić 10	031/781-453
67.	Narodna biblioteka	Olge Grbić 5	031/881-624
68.	Dečiji vrtić	R. Petronijevića 4	031/882-985
69.	Turistička organizacija	Karađorđeva 66	031/782-155
70.	OŠ "Mito Igumanović"	Svetosavska	031/881-442
71.	OŠ "Jordan Đokanović"	Varda 31263	031/888-034
72.	Srednja tehnička škola	Svetosavska 39	031/881-645
73.	JKP "Gradska toplana"	Olge Grbić 5/II	031/781 288
74.	Direkcija za izgradnju	Olge Grbić 10	031/781-460
75.	JKP "Elan"	Nikole Tesle 1	031/881-334

Nova Varoš

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
76.	Skupština opština	Karadorđeva 32	033/62-560 novaros@ptt.yu
77.	Opštinski sud	Karadorđeva bb.	033/61-047
78.	Opštinsko javno tužilaštvo	Karadorđeva	033/61-080
79.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Karadorđeva 32	033/61-982
80.	Dom zdravlja	Slobodana Nikačevića 8	033/63-150
81.	Zavod za specijalizovanu rehabilitaciju "Zlatar"	Babovića brdo bb	033/61-881
82.	MUP – Sekretarijat u N.Varoši		033/62-240
83.	Centar za socijalni rad	Svetog Save bb	033/62-880
84.	Crveni krst	Karadorđeva 57	033-62-254
85.	Narodna biblioteka „Jovan Tomić“	Karadorđeva 36	033/64-442
86.	Dečiji vrtić	Solunska bb.	033/61-647
87.	OŠ "Živko Ljujić"	Prva Nova 18	033/61-462
88.	OŠ "Momir Pucarević"	Akmačići 31320	033/65-502
89.	OŠ "D. Rajić"	Bistrica 31325	033/80-626
90.	OŠ "Knezova Raškovića"	Božetići 31322	064/13-53-488
91.	OŠ "V. S. Karadžić"	Jasenovo 31319	033/84-404
92.	OŠ "Gojko Druловиć"	Radoinja 31318	033/88-281
93.	Gimnazija	Prote Jevstatija 30	033/61-079
94.	Tehnička škola	Prote Jevstatija bb	033/61-150
95.	JKP "Gradska toplana"	Karadorđeva 114	033/62-552
96.	Direkcija za izgradnju	Karadorđeva 32	033/63-729
97.	JKP "3. septembar"	Karadorđeva 114	033/62-149

Požega

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
98.	Skupština opštine	Trg slobode 9	031/816-401
99.	Opštinski sud	Nikole Tesle 5	031/811 355
100.	Opštinsko javno tužilaštvo	Nikole Tesle 5	031/811 135 ojt pozega@ptt.yu
101.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Trg slobode 9	031/816-401
102.	Dom zdravlja	Jug Bogdanova 1	031/816 411
103.	MUP – Sekretarijat u Požegi	Kralja Aleksandra 1	031/811 426
104.	Centar za socijalni rad	Nemanjina bb	031/816-474
105.	Crveni krst	Kosovskih junaka bb.	031-811-844
106.	Narodna biblioteka	Kralja Aleksandra	031/811-525
107.	Dečiji vrtić	Radiše Kovačevića	031/811-138
108.	Kulturni centar	Knjaza Miloša 8	031/812-333
109.	OŠ "Emilija Ostojić"	Knjaza Miloša 26	031/816 538 east@ptt.yu
110.	OŠ "Petar Leković"	Petra Lekovića 1	031/811-176
111.	Gimnazija "Sveti Sava"	Vuka Karadžića 6	031/811-460
112.	Tehnička škola	Vuka Karadžića 6	031/714-134
113.	Poljoprivredna škola	Bolnička 2	031/816-478
114.	Direkcija za izgradnju	Trg slobode 9	031/816-583
115.	JP "Naš dom"	Zelana pijaca 7	031/811-185

Priboj

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
116.	Skupština opština	12. januara 108	033/55-442 nacelnikoupb@ptt.yu
117.	Opštinski sud	Vuka Karadžića 20	033/51-298
118.	Opštinsko javno tužilaštvo	Vuka Karadžića 20	033/51-381
119.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	12. januara 108	033/52-024
120.	Dom zdravlja	Pribojske čete bb.	033/55-682
121.	MUP – Sekretarijat u Priboju		033/52-254
122.	Centar za socijalni rad	12. januara 114	033/52-253 csrpriboj@sezampro.yu
123.	Crveni krst	Meše Selimović 13	033/51-608
124.	Narodna biblioteka	Vuka Karadžića bb.	033/52-975
125.	Dečiji vrtić „Neven“	Pionirska 2	033/52-488
126.	OŠ “Radoman Pajović”	Kratovo	033/46-048
127.	OŠ “Nikola Tesla”	Pribojska Banja 31337	033/51-118
128.	OŠ “Vuk Karadžić”	Nemanjina 35	033/52-087
129.	OŠ “Branko Radičević”	12. Januara 104	033/51-808
130.	OŠ “D. Maksimović”	Limska 24	033/55-553
131.	OŠ “9. maj”	Sastavci bb 31335	033/47-208
132.	Gimnazija	Nemanjina 37	033/55-180
133.	Mašinsko-elektrotehnička škola	V.Karadžića 5	033/52-170
134.	Direkcija za izgradnju	12. januara 5	033/52-005
135.	JP “Informacioni centar”	Sandžackih brigada 8	033/54-350

Prijeplje

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
136.	Skupština opštine	Trg bratstva i jedinstva	033/712-881
137.	Opštinski sud	ul.Valterova	033-712-116
138.	Opštinsko javno tužilaštvo	ul. Valterova	033/713 519
139.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Trg bratstva i jedinstva	033-714-073
140.	Dom zdravlja	Rajka Divca 2	033/712-975
141.	MUP – Sekretarijat u Prijepolju		033/711-946
142.	Centar za socijalni rad	Sandžackih brigada 11	031/712 033 yuczsrp@ptt.yu
143.	Crveni krst	4. Decembar 1/a	033/710-019
144.	Matična biblioteka “Vuk Karadžić”	Sandžackih brigada 2	033/711 146 biblioteka.prijepolje@eun et.yu
145.	Muzej	Valterova 35	033/715-185
146.	Dom kulture	Sandžackih brigada 2	033/711-566
147.	Dečiji vrtić	Sandžackih brigada 9	033/713-951
148.	OŠ “Svetozar Marković”	Brodarevo 31305	033/74-373
149.	OŠ “10. oktobar”	Donje Babine 31306	033/73-270
150.	OŠ “Boško Buha”	Ivanje 31300	033/31-751
151.	OŠ “Mihailo Baković”	Seljašnica	033/31-140
152.	OŠ “Dušan Tomašević Ćirko”	Velika Župa	033/31-538
153.	OŠ “Milosav Stiković”	Pionirska 1	033/22-136
154.	OŠ “Vladimir Perić Valter”	Sandžackih brigada 13	033/712-325

Užice

	Naziv	Adresa	Telefon/E-mail
162.	Skupština opštine	Dimitrija Tucovića 52	031/513 502
163.	Opštinski sud	Nade Matić 6	031/513-105
164.	Trgovinski sud	Nade Matić 6	031/513-931
165.	Opštinsko javno tužilaštvo	Nade Matić 6	031/514 009
166.	Opštinsko javno pravobranilaštvo	Nade Matić 6	031/514-562
167.	Okružno javno tužilaštvo	Nade Matić 6	031/512 936 ojtuzice@ptt.yu
168.	Republičko javno pravobranilaštvo	Nade Matić 8	031/524-318
169.	Zdravstveni centar	Miloša Obrenovića 17	031/561 894
170.	Opšta bolnica	Krčagovo	031/561-255
171.	Dom zdravlja	Jug Bogdanova 4	031/513-988
172.	Zavod za zaštitu zdravlja	V.Marinkovića 4	031/563-150
173.	MUP – Sekretarijat u Užicu	Nade Matić 8	031/513-688
174.	Centar za socijalni rad "Gvozden Jovančević"	Vidovdanska 32	031/522-075
175.	Crveni krst	Veliki park 3	513-561
176.	Zlatiborski upravni okrug	Dimitrija Tucovića 52	031/517-733
177.	Nacionalna služba za zapošljavanje – Filijala Užice	Železnička 22	031/590 600 smandic@rztr.co.yu
178.	Narodna biblioteka	Trg Partizana 12	031/515-580
179.	Narodni muzej	D.Tucovića 18	031/520-657
180.	Narodno pozorište	M.M.Magazinović 1	031/519-906
181.	Gradska galerija	Slanuška 10	031/512-505
182.	Dečiji vrtić	Nemanjina 18	031/510-138
183.	Turistička organizacija	Trg partizana 10	031/514-761
184.	Škola za slušno oštećenu decu "Miodrag V. Matić"	D.Lapčevića 1	031/563-690
185.	ŠOMO "Petar Konjović"	Trg Svetog Save 8	031/512-722
186.	OŠ "Stari grad"	Gradska 1	031/552-765
187.	OŠ "Prva osnovna"	D.Tucovića 171	031/513-679
188.	OŠ "Dušan Jerković"	Trg Svetog Save 22	031/513-148
189.	OŠ "Nada Matić"	Hadži Milentijeva bb	031/513-236
190.	OŠ "Slobodan Sekulić"	Norveških interniraca 18	031/562-982
191.	OŠ "Aleksa Dejovića"	Heroja Dejovića 121	031/531-250
192.	OŠ "Manojle Smljanić"	Ravni 31206	031/809-646
193.	OŠ "M. M. Lune"	Karan 31204	031/803-243
194.	OŠ "B. Janković"	Kremna 31242	031/808-495
195.	Užička gimnazija	Trg Sv. Save 6	031/513-140
196.	Tehnička škola	Trg Sv. Save 34	031/513-492
197.	Medicinska škola	Trg Sv. Save 34	031/513-137
198.	Ekonomska škola	Trg Sv. Save 6	031/513-383
199.	TŠ "Radoje Ljubičić"	Nikole Pašića 17	031/514-272
200.	Umetnička škola	Veliki park 3	031/518-982
201.	Viša poslovno-tehnička škola	Trg Sv. Save	031/512-789
202.	Učiteljski fakultet	Trg Sv. Save	031/521-952
203.	JP "Direkcija za izgradnju	Vukole Dabića 1-3	031/518-723
204.	JKP "Toplota"	Trg partizana 26	jkptoplota@ptt.yu
205.	JP "Stan"	Marije Mage Magazinović 7	031/513 259
206.	JKP "Bioktoš"	Heroja Luna 2	031/517-377
207.	JKP "Vodovod"	Heroja Luna 2	031/515-777
208.	JKP "Niskogradnja"	Međaj 19	031/513-054
209.	JP "Vesti"	M.M.Magazinović 5	031/513-037
210.	DP za odmor dece i omladine "Zlatibor"	Kosovska 2a	031/520-088
211.	Ustanova "Veliki park"	Veliki park bb	031/521 737
212.	Istorijski arhiv	Dimitrija Tucovića 52	031/513 498
213.	Republički zavod za statistiku	Dimitrija Tucovića 52	031/514-786

MEDIJI I ZAKON O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA

Iskustva RTV Požega na realizaciji projekta

RTV Požega je početkom aprila 2005.g. kao lokalni partner UG Sretenje započela monitoring Zakona o slobodnom pristupu informacijama prateći aktivnosti ovog Udruženja i realizujući autorske emisije a u vezi sa implementacijom Zakona u praksi.

Aktivnosti su započele gostovanjem Poverenika Rodoljuba Šabić, predstavnika Koalicije za slobodan pristup informacijama i OEBS-a Odeljenje za medije u SCG na okruglom stolu u Požegi u junu 2005.g. Po održavanju tog okruglog stola šira javnost na području gledanosti TV Požega imala je priliku da se upozna sa sadržajem i temama održanog stola ali i odredbama Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Naime, TV Požega je emitovala emisiju u kojoj je gostovao poverenik Rodoljub Šabić i predstavnici Koalicije. Prikazana je i anketa građana u kojoj su se pitanja odnosila uglavnom na informisanost građana o samom zakonu i mogućnostima koje im on pruža. Napominjemo da smo tom prilikom dobili i odgovor pravnika koji nisu bili informisani o osnovnim odredbama ovog zakona. Prilozima u najgledanijim informativnim emisijama TV Požega "VESTI" i "DNEVNIK", gledaoci su redovno izveštavani o aktivnostima koje su se odvijale u okviru monitoringa ovog zakona.

TV Požega je učestvovala u radu okruglih stolova koje je UG Sretenje održalo u opštinama Požega, Arilje, Užice, Lučani, Kosjerić, Čajetina i Čačak. O svim održanim okruglim stolovima TV Požega je emitovala emisije u najgledanijim premijernim i repriznim terminima, čime je šira javnost bila upoznata sa sadržajem tih okruglih stolova. Na okruglim stolovima u Požegi, Lučanima, Kosjeriću, Čajetini i Arilju bile su prikazane i ankete građana koje je ekipa TV Požega napravila u pomenutim opštinama. Te ankete prikazane su i u programu TV Požega.

Karakteristika anketa iz perioda kada je započet projekat monitoringa Zakona bila je da su odgovori građana ukazivali na nedovoljnu informisanost o ovom Zakonu. U kasnijim fazama projekta ankete su pokazivale veći stepen informisanosti građana. Najbolji rezultati bili su u anketama građana Požega, što i nije iznenađenje uzimajući u obzir da je sedište TV Požega i UG Sretenje upravo u Požegi, te da su građani već duži niz godina prilično slobodni u komunikaciji sa nama.

Krajem januara 2005. godine TV Požega je pripremila i prikazala dve emisije, koje su bile retrospektiva aktivnosti na projektu monitoringa ovog Zakona. Upravo tada pojavio se jedini "problem" u saradnji sa UG Sretenje. Naime, kako te emisije nisu u potpunosti i na najbolji način prikazale pomenute aktivnosti, održan je sastanak sa predsednikom UO UG Sretenje Zdenkom Kovačević i TV Požega, kada je zajednički dogovoreno da se prikazane retrospektive preprave i ponovo prikažu, što je i učinjeno. Napominjemo da pomenuti "problem" ni u kom smislu nije uticao na dalju saradnju ove dve kuće već je naprotiv, saradnja posle toga postala bolja.

U januaru 2006. godine TV Požega prikazala je autorsku emisiju u kojoj su anketirani predstavnici organa javnih vlasti u Požegi. U toj emisiji učestvovali su Biljana Milovanović- načelnik opštinske uprave Požega, Miloš Rakić- načelnik OUP-a Požega, Slobodan Jovanović- direktor JKP "Naš Dom", Zora Šijak- zamenica direktora OŠ "Emilija Ostojić", Vladan Kovačević- sekretar Poljoprivredne škole "Ljubo Mičić" i Vitimir Urošević- predsednik Opštinskog suda u Požegi.

Pitanja na koja su oni odgovarali odnosila su se uglavnom na imenovanje ovlašćenih osoba za postupanje po zahtevima tražilaca informacija, na sadržaj pitanja koja su im postavljana u prethodnom periodu, na poštovanje procedure pri prosledivanju odgovora, na način formiranja opštinskog budžeta i način raspodele sredstava iz istog i sl. Tom prilikom TV Požega je odličnu saradnju ostvarila sa Biljanom Milovanović- načelnicom opštinske uprave Požega, Milošom Rakićem - načelnikom OUP-a Požega i Zorom Šijak - zamenicom direktora u OŠ "Emilija Ostojić". Za nas iznenađujući trenutak bio je kada je predsednik Opštinskog suda u Požegi Vitimir Urošević izjavio da taj organ nema imenovanu osobu za postupanje po zahtevima i da nisu dobijali zahteve za pružanje informacija, iako smo uvidom u bazu podataka UG Sretenje utvrdili da taj organ ima imenovanu osobu kao i da je Opštinskom sudu upućeno više zahteva za pružanje informacija.

Od aprila 2005. godine na TV Požega se svakodnevno u više termina prikazuje promotivni spot, kojim se promovise ovaj zakon, UG Sretenje, Koalicija za slobodan pristup informacijama i kancelarija Poverenika.

U pomenutom periodu u okviru programa radija Požega emitovane su emisije u kojima je koordinatorka projekta monitoringa ovog Zakona u Zlatiborskom okrugu Zdenka Kovačević iznosila rezultate sa realizacije projekta i odnosu javnih vlasti prema upućivanju pitanja i dobijenim odgovorima, promovisala Zakon i pomenuti projekat.

TV Požega priprema i reportažu u kojoj će biti prikazana pitanja i odgovori upućeni Poreskoj upravi u Požegi, opštinskim javnim preduzećima i opštinskoj ekološkoj inspekciji. Pitanja se odnose na visine zarada poreskih obveznika koji podležu zakonskoj obavezi plaćanja poreza na lični dohodak, visinu zarada direktora opštinskih javnih preduzeća i informaciju o otklanjanju nepravilnosti kod tri privredna preduzeća u industrijskoj zoni Požege, kojima je opštinska ekološka inspekcija privremeno zabranila obavljanje delatnosti zbog ugrožavanja životne sredine. Procedura dobijanja odgovora na ova pitanja je u toku, obzirom da jošuvek nisu istekli zakonski rokovi za dobijanje odgovora.

Do kraja realizacije projekta TV Požega će se baviti izradom autorskih emisija i priloga koji će obrađivati rezultate projekta na promociji ovog Zakona. Planirana je emisija u kojoj će o ovom Zakonu godinu i po dana posle pričati Poverenik Rodoljub Šabić, Nemanja Nenadić - Transparentnost Srbija i koordinatorka projekta u našem regionu Zdenka Kovačević.

Predviđeno je da se okrugli sto u Arilju ponovi i da se tom prilikom promovišu rezultati projekta, a na kome će govoriti i predstavnici organa javnih vlasti u toj opštini, što ćemo takođe medijski pratiti.

O primeni ovog Zakona u Užicu planirano je prikazivanje emisije u kojoj će na pitanja odgovarati predstavnici organa javnih vlasti u toj opštini.

TV Požega će pratiti i konferenciju za novinare u Novom Sadu, koja će biti posvećena promociji publikacije (rezultati monitoringa zakona u prethodnih godinu dana), i o tome emitovati prilog u svom programu.

Tokom rada na projektu monitoringa ovog zakona TV Požega je u saradnji sa UG Sretenje, doprinela podizanju nivoa informisanosti građana o Zakonu, kako u Požegi tako i na celom području gledanosti naše kuće. Primetno je i to da je ovaj Zakon postao sve češće način rešavanja problema građana, predmet pitanja od strane odbornika lokalnog parlamenta, odbornika mesnih zajednica i drugih, čiji rad prati i o tome obaveštava javnost TV Požege.

06.04.2006.

Marijana Živković, novinar TV Požega

Zakon i praksa na dva koloseka

Tekst objavljen u Danasu od 8. decembra 2005.g. novinar Nenad Kovačević, dopisnik Danas-a, Užice
(Tekst pisan nakon šest meseci realizacije projekta)

Pet opština Zlatiborskog okruga: Požega, Kosjerić, Čajetina, Užice i Arilje uključene su u projekat Fonda za otvoreno društvo pod nazivom "Implementacija Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja u čijoj realizaciji učestvuju Misija OEBS u SCG, poverenik za informacije od javnog značaja Rodoljub Šabić i Koalicija nevladinih organizacija za slobodan pristup informacijama. Član ove Koalicije je i UG Sretenje u Požegi. Zdenka Kovačević, predsednica Sretenja, kaže da je u okviru projekta formirana i baza podataka imenovanih lica za postupanje po zahtevima za slobodan pristup informacijama od javnog značaja.

Od ukupno 290 organa, kojima je upućen upitnik za bazu podataka koja treba da olakša svim tražiocima da dođu do informacija, u svega 38 organa je imenovano ovlašćeno lice - kaže Kovačevićka i dodaje da je uočeno da organi vlasti nisu dovoljno upoznati sa obavezama iz ovog Zakona. S druge strane ni građani, ali ni mediji, ne

koriste u dovoljnoj meri prava iz ovog Zakona, a time ni mogućnost koje im se daju.

Podsećajući da je cilj projekta da doprinese reformisanju zatvorenih državnih institucija u odgovoran servis građana, te zameni principa vladanja principom dobrog upravljanja ali i uspostavljanje efikasnog mehanizma borbe protiv korupcije, Zdenka Kovačevićna konkretnom primeru govori o (ne)dostupnosti informacijama od javnog značaja.

Za osam meseci Sretenje je uputilo 446 pitanja organima vlasti, a dobili smo 98 odgovora ili 21,97 odsto. Pitanja su upućivana lokalnim organima vlasti, poreskim upravama, sekretarijatima unutrašnjih poslova, zdravstvenim ustanovama i ustanovama kulture - objasnila je Zdenka Kovačević. Ona kaže da je najviše odgovora stiglo od zdravstvenih ustanova, sudova i sekretarijata unutrašnjih poslova, a najmanje od škola, javno-komunalnih preduzeća i ustanova kulture.

Opštinske uprave odgovorile su na 55,6 odsto postavljenih pitanja. Opština Arilje je odgovorila na sva pitanja, dok je u ostalim opštinama primetan selektivni trend u nuđenju odgovora. Ni na jedno pitanje nisu odgovorili poreski organi u ovim opštinama - kaže za Danas Zdenka Kovačević.

Zanimljivo je, ističe Zdenka Kovačević, da se ovom Udruženju Sretenje obratio potpredsednik SO Lučani kako bi se Zakon o dostupnosti informacijama od javnog značaja promovisao i u ovoj opštini. To ukazuje na promenu svesti nosilaca javnih funkcija koji počinju da uviđaju suštinu otvorenog i transparentnog rada i mogućnosti participacije građana u javnim poslovima. Zbog interesovanja opštinske vlasti u Lučanima, mi smo svoje aktivnosti proširili i na tu opštinu - kaže Kovačevića.

Za osam meseci Udruženje Sretenje uputilo je 446 pitanja organima vlasti, a dobili smo 98 odgovora ili 21,97 odsto. Pitanja su upućivana lokalnim organima vlasti, poreskim upravama, sekretarijatima unutrašnjih poslova, zdravstvenim ustanovama i ustanovama kulture. Najviše odgovora stiglo je od zdravstvenih ustanova, sudova i sekretarijata unutrašnjih poslova, a najmanje od škola, javno-komunalnih preduzeća i ustanova kulture.

PRIMERI POZITIVNE PRAKSE

REPUBLIKA SRBIJA Ministarstvo za dijasporu

Broj : 7-00-1/3 Beograd, 24.01.2006.godine

UG "Sretenje", Nemanjina 12, 31210 Požega
Gospođa Zdenka Kovačević, predsednik UO

Poštovana gospođo,

U odgovoru po Vašem zahtevu od 17.01.2006.godine primljenom u Ministarstvu za dijasporu 24.01.2006.godine, obaveštavam Vas:

Ministarstvo za dijasporu koje postoji poslednje dve godine ima relativno mali broj zaposlenih, ukupno 35, tako da nam to omogućava kako uspešan timski rad tako i neposredniju komunikaciju svih zaposlenih međusobno odnosno zaposlenih sa ministrom, državnim sekretarom i pomoćnicima, čime smo dobili mogućnost da u svakodnevnom radu izbegnemo sporost u razmeni bitnih informacija, da postignemo veću otvorenost ministarstva kao organa državne uprave prema građanima i sredstvima javnog informisanja kao i da bitno skratimo vreme koje je potrebno da bi stranke koje se nama obrate dobile adekvatan odgovor.

Upravo mali broj zaposlenih omogućio je da svi zaposleni u Ministarstvu za dijasporu budu adekvatno upoznati sa sadržinom i načinom primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, kao i svojim pravima i obavezama predviđenim ovim Zakonom. Svim zaposlenima u Ministarstvu, a posebno onima koji na bilo koji način kontaktiraju sa strankama, je objašnjena važnost pravilne primene Zakona o slobodnom

pristupu informacijama od javnog značaja, upoznati su sa činjenicom da su predviđeni rokovi izuzetno kratki i ukazano im je šta sve može da se smatra zahtevom u smislu ovog Zakona.

G-đa Vanka Dubovac Pavlović, diplomirani pravnik, kao odgovorno lice u državnom organu ovlašćeno za postupanje po zahtevima o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja je prisustvovala seminaru organizovanom u Vladi RS 4. oktobra 2005.godine.

Kao odgovor na Vaše drugo pitanje obaveštavam Vas da, trenutno Ministarstvo za dijasporu nema organizacione jedinice van sedišta Ministarstva (Zakonom o državljanima RS i Srbima koji žive u inostranstvu, čije donošenje u saradnji sa Institutom za uporedno pravo priprema ovo Ministarstvo kao nadležno predviđeno je formiranje Kancelarija za dijasporu u onim opštinama i lokalnim samoupravama gde procenat stanovništva koji živi van granica zemlje po bilo kom osnovu prelazi 10%) kao ni ustanove za čiji je rad Ministarstvo nadležno.

Obim poslova Ministarstva za dijasporu, s obzirom na broj od oko tri miliona građana naše države ili našeg porekla koji žive van granica Državne zajednice SCG, je nemerljiv. Takođe, ukazujem na veliko angažovanje mojih saradnika i svih zaposlenih u Ministarstvu na ponovnom uspostavljanju poverenja dijaspore i matice posle svih godina nerazumevanja i nepoverenja.

Ministarstvo za dijasporu u svom svakodnevnom radu dnevno dobija putem elektronske pošte više desetina raznovrsnih dopisa pojedinaca ili organizacija naših ljudi u dijaspori vezanih za ostvarivanje i zaštitu njihovih imovinsko-pravnih, statusnih, prava iz oblasti penzijsko-invalidskog i socijalnog osiguranja, regulisanje vojne obaveze itd.

Ministarstvo je ustanovilo praksu da na sve primljene dopise i upite odgovori u roku od 24 časa tako što pruži relevantnu informaciju ili uputi stranku uz preporuku Ministarstva na nadležni državni organ ili ovlašćenu instituciju za postupanje po određenom pitanju. Ako ne postoji mogućnost da se stranki pomogne, odgovor sadrži objašnjenje. Na osnovu veoma pozitivnih povratnih informacija, može se zaključiti da se polako menja ustaljeno mišljenje o institucijama države i njihovom nepovoljnom odnosu prema našoj dijaspori u poslednjih 60 godina. Polako nestaju predrasude sa obe strane i uspostavljaju se partnerski odnosi poverenja između matice i dijaspore, a sve u cilju poboljšanja položaja pojedinca bez obzira da li je državljanin Republike Srbije ili samo srpskog porekla, kao i sveopšteg razvitka i ekonomskog razvoja zemlje.

Zahvaljujem Vam na Vašem dopisu i pozivam Vas i da ubuduće pratite rad i mnogobrojne aktivnosti Ministarstva za dijasporu. Na raspolaganju Vam je zvanični sajt Ministarstva koji je ocenjen kao jedan od najboljih u svojoj kategoriji kao i neposredni kontakt. Zvaničan sajt Ministarstva za dijasporu zauzima 1.mesto na dnevnoj i mesečnoj listi najposećenijih sajtova iz iste kategorije (Društvo / Vlada) po istraživanju Agencije Internetradar. Zvaničan sajt se ažurira više puta dnevno i predstavljene su zakonodavne, kulturne, donatorske i sl. aktivnosti Ministarstva.

Dobrodošli ste u zgradu Ministarstva koju zovemo i Kuća dijaspore da nas posetite i prisustvujete mnogim manifestacijama, književnim večerima, izložbama koje organizujemo sa ciljem da maticu približimo velikom broju našeg naroda koji žive i rade daleko od zavičaja.

Vase Čarapića 20, 11000 Beograd
Tel/fax : 011/636 815, 011/637 624
www.mzd.sr.gov.yu
info@mzd.sr.gov.yu

Ministar
Prof. dr Vojislav Vukčević

Uređenje pristupa informacijama od javnog značaja

Zakon o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja, koji je donet 2004.godine, uređuje prava na pristup informacijama od javnog značaja kojima raspolažu javne vlasti. Prvi put se kod nas zakonskim putem uređuje jedna oblast koja je, do skoro i u Evropskim zemljama bila uvijena velom tajni, pod izgovorom da

zakonodavstvo, a ne javnost, ispituje vladine postupke i njeno delovanje. I u zemljama Evropske demokratije, dugo je vladalo mišljenje, da demokratija može funkcionisati samo ako su njeni pravi vladari zaštićeni od "vulgarnih" ispitivanja, pa je tako informacija predstavljala jedno od osnovnih sredstava moći u rukama vlastodržaca.

Nasuprot ovom mišljenju, koje 60-tih godina 20. veka preuzima primat, je da pravo na slobodu informisanosti u savremenim uslovima predstavlja osnov otvorenosti rada i postupanja javnih organa (naročito državne uprave) prema građanima, koji imaju pravo da dobiju pravu informaciju šta se dešava u njihovoj državi. Ako je delovanje onih koji vladaju prikriveno, ljudska prava i slobode su značajno suženi a građani sprečeni da aktivno učestvuju u društvenim procesima. Uz pomoć slobode pristupa informacijama, proširuje se sloboda javnog informisanja i upotpunjuje garancija ljudskog prava, koja omogućava da građani dođu do informacija od kojih zavisi formiranje i iskazivanje njihove suverene političke volje.

Iskustva iz primene zakona o slobodnom pristupu informacijama

Zakon o slobodnom pristupu informacijama donet je sredinom 2004. godine, a lice za postupanje po zahtevima za slobodan pristup informacijama određeno je u januaru 2005. godine kada je podnet prvi zahtev. Podnošenjem zahteva, koji je stigao od nevladinog sektora, inicirano je i određivanje lica za postupanje po zahtevima, kao i proučavanje Zakona i razmišljanje o mogućnostima i posledicama njegove primene.

Zakon o slobodnom pristupu informacijama omogućava da pravo na slobodu mišljenja i izražavanja, preko prava na slobodu javnog informisanja, postane posebno ljudsko pravo koje podrazumeva reafirmaciju javne vlasti i koje postaje četvrta vlast (pored zakonodavne, sudske i izvršne), koja kontroliše one kojima je na izborima poverena upravljačka funkcija. Imajući ovo u vidu Zakon o slobodnom pristupu informacijama postaje moćno sredstvo u rukama građana da u svakom momentu mogu da izvrše uvid u rad i postupanje onih kojima su poklonili poverenje da vrše javnu funkciju i upravljaju drugim javnim poslovima. Stvar je građana koliko će koristiti ovo moćno sredstvo. U dosadašnjem iskustvu, prilikom postupanja po ovom Zakonu, građani vrlo malo, može se reći nimalo ne koriste ovu mogućnost. U periodu od godinu dana postupanja po zahtevima samo jedan zahtev je bio podnet od strane građaninina a svi ostali su podneti od strane nevladinih organizacija (Udruženje građana "Sretenje" Požega). Pitanja koja su bila sadržana u podnetim zahtevima uglavnom su se odnosila na trošenje sredstava mesne zajednice, na način projektovanja budžeta opštine, na raspodelu sredstava iz budžeta, poštovanje zakona o javnim nabavkama prilikom sprovođenja javnih nabavki, zaštite životne okoline i zaštite zdravlja ljudi u postupku proizvodnje u pojedinim preduzećima.

Simptomatično je da je, u skladu sa Zakonom, jedino opštinska uprava odredila lice za postupanje po zahtevima, dok javna preduzeća i ustanove to nisu, ili zbog toga što ne znaju da je Zakon donet, ili smatrajući da je to jedan od zakona u nizu koji su doneti a da niko neće snositi odgovornost za njegovo nepoštovanje. Zanimljivo je reagovanje rukovodećih ljudi u javnim preduzećima i ustanovama kad se upozore da moraju poštovati Zakon i odgovarati na postavljena pitanja. Ustaljen je odgovor "Ma kakav Zakon, moram li ja to, nemam ja vremena da se dopisujem sa njima", a kad im se ukaže kolike su kazne ukoliko dođe do sudskog postupka, "Stvarno, pa onda ja to moram odgovarati".

U afirmisanju Zakona najveću ulogu imaju nevladine organizacije, mediji i udruženja građana čiji zadatak i jeste prevazilaženje formalne i uspostavljanje stvarne demokratije, ali i na izgradnji institucija otvorenog, slobodnog civilnog društva. Afirmacija ovog Zakona ne može se očekivati od vlasti, ma koliko izvorno (prilikom nastanka) bila demokratska, jer svaka vlast vremenom postaje birokratska, te stoga ne možemo očekivati afirmaciju Zakona od ljudi čiji rad upravo kontroliše ovaj Zakon.

10. Mart 2006.g.
Požega

Biljana Milovanović

Načelnik opštinske Uprave u Požegi
osoba za postupanje po zahtevima

FORUM IURIS
NOVI SAD

ISKUSTVA FORUM IURIS-A NA MONITORINGU ZAKONA O SLOBODNOM PRISTUPU INFORMACIJAMA OD JAVNOG ZNAČAJA

Forum iuris, udruženje građana iz Novog Sada, kao članica Koalicije za slobodu pristupa informacijama od javnog značaja, u okviru projekta Fonda za otvoreno društvo iz Beograda pod nazivom "Monitoring implementacije Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja", prati primenu pomenutog Zakona na teritoriji grada Novog Sada.

Kao udruženje koje se pre svega bavi edukativnom, istraživačkom i naučnom delatnošću a u cilju doprinosnja razumevanju prava u javnosti i jačanju pravne svesti i pravne kulture, te afirmisanju i unapređenju pravnih nauka, Forum iuris je preduzeo niz aktivnosti kako bi organima javne vlasti, javnim preduzećima, nevladinim organizacijama, medijima i građanima približio ovaj zakon, upoznao ih sa sadržinom prava i obaveza koje Zakon utvrđuje, postupkom ostvarivanja tog prava i tako doprineo podizanju svesti svih da je to jedan od veoma efikasnih načina kontrole organa javne vlasti koji treba, ukoliko se bude primenjivao, da dovede do toga da rad organa javne vlasti postane transparentan, čime bi se smanjila mogućnost zloupotreba i prikrivanje korupcije.

U tom smislu je najpre organizovan seminar za organe javne vlasti, javna preduzeća i svih onih subjekata koji vrše javna ovlašćenja ili se u celosti ili delimično finansiraju iz budžeta. Seminar je bio osmišljen kao obuka ovlašćenih lica za postupanje po zahtevima, kako bi se što bolje upoznali sa sadržinom Zakona, obimom i značajem prava na pristup informacijama od javnog značaja, postupkom ostvarivanja ovih prava i obavezama u pogledu postupanja po zahtevima. Od pozvanih odazvalo se svega 20%.

Zatim je organizovan seminar za predstavnike nevladinog sektora i medije. Smatrajući ih značajnim činiocima u stvaranju otvorenog društva i kreiranju javnog mnjenja, seminar je imao za cilj upoznavanje istih sa njihovim pravom da traže informacije od javnog značaja, postupku traženja i mogućnošću izjavljivanja žalbe, te načelu zabrane diskriminacije medija. Na ovom seminaru je ukazano na važnost javnosti postupka, pre svega sudskog, i činjenicu da je javnost upravo jedan od osnovnih zahteva fer postupka, čime se u velikoj meri smanjuje mogućnost zloupotreba ali isto tako i o negativnoj strani javnosti, kao što je prerano i nekontrolisano objavljivanje činjenica i informacija kojima se može naneti šteta učesnicima u postupku (npr. oštećenima, optuženima, svedocima), uništenje ili prikrivanje dokaza, pritisak na sudije. S druge strane, naglašeno je da mediji kao subjekti koji imaju veliki značaj u informisanju građana o radu državnih organa, isto tako imaju i veliku odgovornost za pravilno, istinito i korektno izveštavanje javnosti. Istaknuto je da kod većine medija prevladava senzacionalistički trend u izveštavanju koji podiže tiraž, ali se građanima pružaju nepouzdana, neproverene i sumnjive informacije i time utiče ne samo na formiranje negativnog javnog mnjenja u pogledu rada državnih organa već i na formiranje subjektivnog osećaja (ne)bezbednosti.

Na tribinama i okruglim stolovima koji su organizovani učestvovali su predstavnici organa javne vlasti, Poverenik za pristup informacijama, predstavnici nevladinih organizacija koji su imali značajnu ulogu u izradi predloga Zakon (YUCOM, Transparentnost Srbija), advokati, profesori, pravnici i novinari.

Na njima je govoreno o problemima u toku samog donošenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama, o odnosu prava na informisanje i prava na privatnost, o prihvaćenom evropskom standardu da javne ličnosti, posebno političari, uživaju manji stepen zaštite privatnosti nego drugi građani jer su, prihvatajući da se bave javnim poslom, preuzeli i teret da njihovi postupci budu pod kontrolom javnosti, zatim o pravu na pristup informacijama pripadnika nacionalnih manjina, o nedovoljnoj obučenosti organa javne vlasti koji postupaju po zahtevima ali i samih medija kod kojih gotovo da ne postoji "istraživačko novinarstvo". Ukazano je na nedostatke Zakona o sprečavanju sukoba interesa, te skoro donete Strategije za borbu protiv korupcije koja sadrži nepotpune i neprecizne definicije ključnih pojmova, kao i na neke nedostatke samog Zakona o slobodnom pristupu informacijama (čl.9 - omogućava široko tumačenje od strane organa javne vlasti, te samim tim i njegovu zloupotrebu da se sve podvodi, primera radi, pod službenu ili neku drugu vrstu tajni).

Forum iuris je podneo i zahteve za pristup informacijama organima javne vlasti na pokrajinskom i opštinskom nivou, kao i javnim preduzećima. Na pitanje da li su postavili lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima za pristup informacijama od javnog značaja, odgovor je dostavilo 31 %. Najpozitivnija iskustva u tom smislu imali smo sa pokrajinskim sekretarijatima koji su uzeli aktivno učešće na seminaru, odgovorili na većinu zahteva i to u zakonom propisanom roku. Javna preduzeća, kulturne, zdravstvene i dr. ustanove bile su krajnje nezainteresovane kako za edukaciju u vezi sa ovim Zakonom, tako i u pogledu pružanja informacija. Interesantno je, i iznenađujuće, da ni mediji nisu bili zainteresovani za edukaciju novinara i da je njihov odaziv na seminar bio još lošiji nego organa javne vlasti.

Konačno, Forum iuris je organizovao i pružanje besplatne pravne pomoći građanima za podnošenje zahteva za pristup informacijama, koje je oglasio putem štampe i medija, ali su se građani obraćali i tražili pravnu pomoć isključivo u pogledu sudskog ili upravnog postupka koji je veću toku. Zaključak je da građani ili nisu dovoljno informisani o sadržini prava koje im Zakon o slobodnom pristupu informacijama pruža, ili još uvek ne prepoznaju koliko i u čemu im ovaj zakon može pomoći.

Iz dosadašnjeg iskustva u praćenju primene Zakona, nameću se sledeći zaključci:

- Zakon je počeo da se primenjuje, ali nedovoljno,
- građani su slabo zainteresovani za korišćenje prava koje im zakon pruža,
- organi javne vlasti, javna preduzeća nedovoljno su upoznati sa obavezama koje imaju po ovom Zakonu, nespremni da ga primenjuju i poštuju,
- pokrajinski sekretarijati-pozitivan primer dobre primene zakona,
- potrebna je dalja edukacija organa javne vlasti, ali i nevladinih organizacija, posebno novinara (medija),
- neophodna je edukacija građana kroz veći broj informativnih emisija na temu sadržine Zakona o slobodnom pristupu informacijama i postupka ostvarivanja prava na pristup informacijama.

* * *

"Građanski list" iz Novog Sada je bio medijski partner Forum iuris-a na praćenju primene Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Evo njihovog iskustva.

ISKUSTVA GRAĐANSKOG LIST-a

Samo pet, od ukupno šesnaest novosadskih javnih i javno-komunalnih preduzeća dostavilo je u zakonskom roku od petnaest dana informacije o broju zaposlenih i prosečnoj mesečnoj zaradi zaposlenih i direktora za prvo polugodište prošle godine, koje je "Građanski list" zatražio 1. juna 2005. godine u skladu s Zakonom o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja. Sve ove zahteve uputili smo na telefaksove novosadskih javnih i javnih komunalnih preduzeća koji su objavljeni kao podatak na zvaničnoj Internet prezentaciji Grada Novog Sada www.gradnovisad.org.yu, pod opcijama "gradska vlast" - "preduzeća i ustanove".

Dok su podaci iz JKP "Čistoća", JP "Urbanizam", JP Gradski informativni centar "Apolo", JKP "Novosadska toplana" i JKP "Lisje" stigli do isteka dvanaestog dana od upućivanja zahteva, bilo kakav odgovor na naše zahteve nije pristigao iz JKP "Tržnica", JKP "Put", JP "Informatika", JKP "Parking servis", JP "Zavod za izgradnju grada", JP "Poslovni prostor", JKP "Stan", JKP "Vodovod i kanalizacija", Sportskog i poslovnog centra "Vojvodina", JGSP "Novi Sad" i JKP "Gradsko zelenilo".

Kako je informacija od javnog značaja ona informacija koja se odnosi na "sve ono o čemu javnost ima opravdan interes da zna" i kako je osnivač svih novosadskih javnih i javno-komunalnih preduzeća, a nekih od njih delom i finansijer "državni organ", odnosno Grad Novi Sad, nismo se osetili kao da postavljamo nerazuman zahtev. S druge strane, pitanjem o broju zaposlenih i platama teško da se ugrožavao nečiji život ili zdravlje, ometalo sprečavanje krivičnog dela, ozbiljno ugrožavala odbranu zemlje ili nacionalna bezbednost, što su, između ostalog, razlozi zbog kojih organ vlasti po zakonu može uskratiti pravo na informaciju. Stoga smo 20. juna 2005. godine, jedanaest žalbi uputili Povereniku za informacije od javnog značaja Rodoljubu Šabiću, uz koje smo dostavili kopije zahteva i povratnica.

Samo nekoliko dana po upućivanju ovih žalbi, u javnost je izašao dokument u vezi s primanjima zaposlenih isplaćenim u aprilu ove godine u novosadskim javnim i javnim komunalnim preduzećima, u vidu odgovora na odborničko pitanje. Međutim, ovo pitanje o zaradama isplaćenim u aprilu nikako se ne može izjednačavati s pitanjima o prosečnoj zaradi zaposlenih i direktora preduzeća u prvih šest meseci 2005. godine, kako je naznačeno u našem zahtevu.

Zahvaljujući intervenciji poverenika, odgovori preduzeća čiji osnivač je Grad Novi Sad počeli su da pristižu. U tom procesu, JKP "Tržnica" je na kraju, gotovo mesec dana po isteku zakonskog roka, umesto odgovora na suštinsko pitanje o zaradama zaposlenih i direktora u prvih šest meseci, dostavila njihov odgovor na pomenuto odborničko pitanje, dok se najduže čekalo na odgovore iz JKP "Put", koji su nam dostavljeni 3. avgusta 2005. godine.

Pri tom, iz odgovora pojedinih preduzeća saznali smo da plata direktora državnog organa može biti službena tajna, nalazili uputstvo šta je bruto zarada, ili nailazili na stav o zatraženim informacijama:

- "Obaveštavamo vas da je članom 3. Pravilnika o poslovnoj tajni JP 'Informatika' utvrđeno da se traženi podaci (o prosečnim zaradama direktora i zaposlenih, prim. aut.) smatraju poslovnom tajnom preduzeća" (JP "Informatika", 21. jul 2005)

- "Pozivamo vas da dođete u JKP "Čistoću" i napravite intervju s direktorom preduzeća u narednom periodu, o rezultatima rada u poslednjih šest meseci." (JKP "Čistoća", 2. jun 2005)

- "Podaci o broju zaposlenih i o platama, istrgnuti iz konteksta priče o rezultatima poslovanja i kvalitetu usluga koje JP i JKP pružaju građanima, ne predstavljaju korisnu informaciju" (JKP "Lisje", 13. jun 2005)

- "Rad javnih i javnih komunalnih preduzeća ima velik uticaj na kvalitet života građana, te je informacija o rezultatima rada, strateškim ciljevima i efikasnosti kojima se ovi ciljevi realizuju u svim JP i JKP od mnogo većeg značaja od informacije o zaradama u ovim preduzećima." (JKP "Lisje", 13. jun 2005)

- "JKP 'Čistoća' kao važan činilac komunalnog sistema radi 365 dana u godini, u službi građana Novog

Sada. JKP "Čistoća" obavlja human, društveno koristan i odgovoran posao, čime daje izuzetan doprinos očuvanju i zaštiti životne sredine." (JKP "Čistoća", 2. jun 2005)

- "Iznos bruto zarade predstavlja iznos neto zarade s toplim obrokom, porezom i doprinosima." (JKP "Novosadska toplana", 9. jun 2005)

- "NAPOMENA: Citirani iznosi prosečnih mesečnih plata uključuju i obračunate poreze i doprinose na zarade zaposlenih, a ne neposredno isplaćene zarade zaposlenima, odnosno direktoru preduzeća" (JKP "Vodovod i kanalizacija", 27. jul 2005)

- "Dosadašnji zahtevi za informacijama od javnog značaja u većini slučajeva (99,8%) odnosili su se na primanja i broj zaposlenih, a samo 0,2% na rad i rezultate rada u preduzeću. Te informacije su se kao takve izvlačile iz konteksta bez obrazloženja." (JKP "Čistoća", 2. jun 2005)

Ruku na srce, dobili smo i jedno izvinjenje:

"Izvinjavamo se zbog zakasnele informacije jer smo imali izvesnih poteškoća u internoj komunikaciji." (JKP "Gradsko zelenilo", 11. jul 2005)

Takođe, mogli smo da se posredno upoznamo i sa situacijom u samom preduzeću:

"Napomena: Informacije za maj i jun 2005. godine nismo u mogućnosti da damo jer plate za te mesec još nisu isplaćene." (JP Gradski informativni centar "Apolo", 2. jun 2005)

Ovde, ipak, nije kraj cele priče, a epilog se očekuje na Vrhovnom sudu Srbije. Naime, JP "Poslovni prostor" je pred ovim sudom pokrenuo upravni spor protiv rešenja Poverenika za informacije od javnog značaja na našu žalbu, uz navode da su grubo prekršena pravila postupka i da je pogrešno utvrđeno činjenično stanje. U ovoj tužbi JP "Poslovni prostor" navodi da zahtev za dostavljanje traženih informacija nije ni primljen u preduzeću, ali i da ne odgovara istini da novinar "Građanskog lista" nije dobio tražene informacije, uz navod da je direktor preduzeća u usmenom kontaktu preko telefona dao tražene podatke. Ovakav navod može se takođe tumačiti kao izbegavanje odgovornosti, s obzirom da su tražene informacije takve prirode da nikada nisu mogle biti dobijene usmenim putem, ali i s obzirom na to da je u zahtevima za informacijom od javnog značaja bilo naznačeno da preduzeća dostave svoje odgovore putem faksa "Građanskog lista".

U svetlu ovog iskustva - kada smo jedva saznali koliko iznose prosečne bruto plate za prvih šest meseci 2005. godine direktora novosadskih javnih i javnih komunalnih preduzeća, može delovati i apsurdno da nismo imali muke da dobijemo podatak o iznosu junske bruto plate gradonačelnika Novog Sada, predsednika Skupštine Grada Novog Sada, njegovog zamenika ili članova Gradskog veća Grada Novog Sada. Dosadašnja iskustva u traženju informacija od javnog značaja od Organa Grada Novog Sada bila su pozitivna, dok su najčešće bile tražene informacije o zaradama gradskih funkcionera, njihovim funkcijama, zaposlenju izabranih lica i određenim davanjima iz Budžeta Grada Novog Sada.

Građanski list
Novi Sad

STATISTIKA

U Autonomnoj Pokrajini Vojvodini postoje 45 opština i svim opštinama je upućen zahtev za dostavljanje informacija o tome da li je određeno lice za postupanje, koji su kontakti tog lica, da li je izdat informator i da li su zaposleni prošli obuku za primenu Zakona. Ovo su rezultati našeg zahteva.

Lica ovlašćena za postupanje po zahtevima za pristup informacijama u opštinama na teritoriji APV

Opština	Lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima
1. Ada	<ul style="list-style-type: none">• Šoti Endre kontakt: 024/852-106 e-mail: sotie@ada.org.yu• Zaposleni su upoznati sa obavezama• Izdat je informator
2. Bačka Palanka	<ul style="list-style-type: none">• Anka Dobrički, načelnica opštinske uprave kontakt: 021/7559-111; e-mail: adobricki@backapalanka.org.yu• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Izdat je informator
3. Bački Petrovac	<ul style="list-style-type: none">• Nije određeno lice za postupanje• Zaposleni su upoznati sa obavezama• Izdat je informator
4. Bečej	<ul style="list-style-type: none">• Dimitrije Pavićević, načelnik opštinske uprave kontakt: 021/6911-720• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Informator je u fazi izrade
5. Beočin	<ul style="list-style-type: none">• Sekula Petrović, načelnik opštinske uprave kontakt: 021/870-260; 870-536; e-mail: sobeocin@eunet.yu• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Informator nije izdat
6. Čoka	<ul style="list-style-type: none">• Gordana Ćirić, načelnica opštinske uprave kontakt: 0230/71-000, 71-011• Zaposleni su upoznati sa obavezama• Informator nije izdat, u toku je izrada
7. Kanjiža	<ul style="list-style-type: none">• Pastor Marija, načelnica opštinske uprave kontakt: 024/875-166 e-mail: pasztor@kanjiza.co.yu• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Izdat je informator
8. Kikinda	<ul style="list-style-type: none">• Jelena Božić, kontakt: 0230/410-121; e-mail: jelena.bozic@kikinda.org.yu• Nije sprovedena obuka zaposlenih• nije izdat informator

Opština**Lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima**

9. Kovin	<ul style="list-style-type: none">• Violeta Jevtović-Vujičin, dipl. pravnik 013/742-114 e-mail: sokovin@ptt.yu• obuka je sprovedena• U toku je izrada informatora
10. Nova Crnja	<ul style="list-style-type: none">• dr Milomir Dunjić, Predsednik opštine kontakt: 023/815-129 e-mail:sonc.uprava@gimelnet.co.yu• zaposleni su upoznati sa obavezama• U toku je izrada informatora
11. Novi Bečej	<ul style="list-style-type: none">• Radmila Stanković kontakt:023/771-135 e-mail:predsednikonb@newbenet.co.yu• nije pohađala obuku• Nije izdat informator
12. Novi Sad	<ul style="list-style-type: none">• Danica Matović 021/420-299 lok.254• nije sprovedena obuka• Izdat je informator
13. Odžaci	<ul style="list-style-type: none">• Svilar Robert, načelnik opštinske uprave 025/742-411; faks 025/742-396• sprovedena je delimična obuka zaposlenih• nije izdat informator
14. Pančevo	<ul style="list-style-type: none">• Nije određeno lice• sprovedena je obuka zaposlenih• Informator nije izdat
15. Plandište	<ul style="list-style-type: none">• Lunc Nada, dipl. pravnik i• Olga Dimitrovski, dipl.politikolog• kontakt: 013/861-033• Zaposleni su upoznati sa obavezama• Informator je izdat
16. Sečanj	<ul style="list-style-type: none">• Marko Ivanišević, poslovi odnosa sa javnošću 023/841-111• Novak Zubac, rukovodilac odeljenja za budžet, trezor i finansije u opštinskoj upravi 023/841-111• Bratislav Šulović, direktor JP "Radio Sečanj" 023/842-050• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Informator je izdat
17. Sombor	<ul style="list-style-type: none">• Tamara Madžarev kontakt: tel. 025/468-105 e-mail: tmadzarev@so-sombor.com• Nije sprovedena obuka zaposlenih• Nije izdat informator, u toku je izrada

Opština	Lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima
18. Srbobran	<ul style="list-style-type: none"> • Nije određeno lice • Nije sprovedena obuka zaposlenih • Nije izdat informator
19. Sremska Mitrovica	<ul style="list-style-type: none"> • Vasilija Bročić, načelnik za opštu upravu tel. 022/610-261 e-mail: osm-uprava-5@ptt.yu • Žanka Krako, načelnik opštinske uprave za urbanizam i stambeno komunalne poslove tel. 022/610-559 e-mail: osm-uprava-6@ptt.yu • Živan Papić, načelnik opštinske uprave za privredu i preduzetništvo tel. 022/610-623 e-mail: osm-uprava-7@ptt.yu • Duško Šarošković, načelnik opštinske uprave za budžet i finansije tel. 022/610-632 e-mail: osm-uprava-8@ptt.yu • Zorica Gašpar, načelnik opštinske uprave za obrazovanje i kulturu tel. 022/610-616 e-mail: osm-uprava-9@ptt.yu • Ljubomir Kolarov, načelnik opštinske uprave za predškolsko obrazovanje, sport i socijalnu zaštitu tel. 022/610-616 e-mail: osm-uprava-9@ptt.yu • Ružica Dostanić, sekretar Skupštine Opštine tel. 022/610-556 e-mail: sekretarsosn@ptt.yu • Nada Romakov, opštinski Javni pravobranilac tel. 022/610-355 • Obuka nije sprovedena • Informator nije izdat
20. Stara Pazova	<ul style="list-style-type: none"> • Lazar Medić, načelnik opštinske uprave 022/310-166 e-mail: ouprava@stara-pazova.org.yu • Obuka nije sprovedena • Informator nije izdat u toku je izrada
21. Žitište	<ul style="list-style-type: none"> • Milićev Dušan, sekretar sekretarijata za skupštinske i zajedničke poslove 821-306 e-mail: dmilicev@gimelnet.co.yu • Obuka je sprovedena • Informator je izdat

Nakon analize pristiglih odgovora proizlaze sledeći rezultati:

- Od ukupno 45 opština na podneti zahtev odgovorilo je 21 opština, što je 46,7 %
- Od 21 opštine koje su odgovorile obuka zaposlenih ili ovlašćena lica je sprovedena u 7 opština
- Od 21 opštine koje su odgovorile informator je izdat u 9 opština, u pripremi je u 6 opština, a u 6 opština nije izdat informator.
- većina lica ovlašćenih za postupanje po zahtevima su načelnici opštinskih uprava.

U Autonomnoj Pokrajini Vojvodini postoji 17 sekretarijata od kojih je u skoro svim, ili određen službenik za postupanje po zahtevima, ili ovaj posao obavlja sekretar. Na naš zahtev o pristupu informaciji o tome da li su odredili lice ovlašćeno za zastupanje, odgovorilo je 90 % sekretarijata.

Pokrajinski sekretarijati, dakle, predstavljaju dobar primer organa javne vlasti koji primenjuju Zakon.

Lica ovlašćena za postupanje po zahtevima za pristup informacijama u organima APV
(Sekretarijati izvršnog veća, Skupština APV, Pokrajinski ombudsman, Direkcija za robne rezerve, Klinički Centar)

Br.	Organ	Lice ovlašćeno za postupanje
1.	Pokrajinski sekretarijat za demografiju, porodicu i društvenu brigu o deci	<ul style="list-style-type: none"> • Novković Dragica, viši savetnik e-mail: pivmojic@eunet.yu tel. 021/487-48-91 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
2.	Pokrajinski sekretarijat za privatizaciju, preduzetništvo, mala i srednja preduzeća	<ul style="list-style-type: none"> • Morača Vesna, e-mail: privatizacija@neobee.net tel. 021-487-48-62 • i Raković Dragica, isti e-mail i telefon • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
3.	Pokrajinski sekretarijat za propise, upravu i nacionalne manjine	<ul style="list-style-type: none"> • Oglja Francuski, dipl.pravnik tel.021-487-46-85 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
4.	Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj	<ul style="list-style-type: none"> • Sanja Filipović, e-mail: ekolog@nspoint.net, tel.021-487-44-56 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
5.	Pokrajinski sekretarijat za privredu	<ul style="list-style-type: none"> • Jelena Jan, e-mail: pr.spriv@neobee.net, tel.021-456-101 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
6.	Pokrajinski sekretarijat za energetiku i mineralne sirovine	<ul style="list-style-type: none"> • Marija Lakić Katić, izvršilac poslova za odnose sa javnošću, e-mail: marija@psemr.vojvodina.sr.gov.yu, tel.021-487-41-18 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
7.	Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Slobodan Teofanov, pomoćnik pokrajinskog sekretara za poljoprivredu, vodoprivredu i šumarstvo, e-mai: steofanov@eunet.yu, tel.021- 456-721, fax:021-456-040 • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad

Br.	Organ	Lice ovlašćeno za postupanje
8.	Pokrajinski sekretarijat za rad zapošljavanje i ravnopravnost polova	<ul style="list-style-type: none"> • Marina Iles, izvršilac za saradnju i odnose sa javnošću, tel.021/4847-323, e-mail: marina.iles@netrohive.net • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
9.	Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje i kulturu	<ul style="list-style-type: none"> • Maja Popović, Savetnik za komunikacije i odnose sa javnoscu Tel.: 021 487 4819; telefaks: 021 456 977 E-mail: maja.p@psok.org.yu • Bulevar Mihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
10.	Pokrajinski sekretarijat za informacije	<ul style="list-style-type: none"> • Milorad Đurić, pokrajinski sekretar za informacije tel. 487-4525 e-mail: psinf@eunet.yu • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
11.	Pokrajinski sekretarijat za zdravstvo i socijalnu politiku	<ul style="list-style-type: none"> • Miloš Lučić, pokrajinski sekretar za zdravstvo i socijalnu politiku • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
12.	Pokrajinski sekretarijat za arhitekturu, urbanizam i graditeljstvo	<ul style="list-style-type: none"> • Vladimir Zelenović, pokrajinski sekretar tel.487-4590 e-mail: apvurban@eunet.yu • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
14.	Pokrajinski sekretarijat za sport i omladinu	<ul style="list-style-type: none"> • Aleksandra Babić tel. 487-4871 babic@sio.vojvodina.sr.gov.yu • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad
15.	Pokrajinski sekretarijat za lokalnu samoupravu i međuopštinsku saradnju	<ul style="list-style-type: none"> • Tatjana Vizi tel.487-4584 e-mail: psloksam@eunet.yu • Bulevar Mihajla Pupina br. 16 21000 Novi Sad
16.	Skupština APV	<ul style="list-style-type: none"> • Viktorija Čović, saradnik za poslove informisanja tel. 487-41-90 e-mail: covicv@skupstinavojvodine.sr.gov.yu • Velimir Matanović, savetnik Skupštine APV tel.457-662 e-mail: vmatanovic@skupstinavojvodine.sr.gov.yu • Banovinski prolaz 21000 Novi Sad
17.	Sekretarijat Izvršnog veća APV	<ul style="list-style-type: none"> • Vesna Aršinov, pomoćnik sekretara Izvršnog veća tel.487-42-60 e-mail: sekivapv@EUnet.yu • BulevarMihajla Pupina br.16 21000 Novi Sad

Br.	Organ	Lice ovlašćeno za postupanje
18.	Pokrajinski ombudsman	<ul style="list-style-type: none"> • Dragomir Sekulić, zamenik pokrajinskog ombudsmana tel.487-4144 • Bulevar Mihalja Pupina br. 16 21000 Novi Sad
19.	Direkcija za robne rezerve APV	<ul style="list-style-type: none"> • Toma Jošanov, direktor tel. 424-635 • Bulevar Mihalja Pupina br. 6/IV 21000 Novi Sad
20.	Klinički centar Novi Sad	<ul style="list-style-type: none"> • Dragomir Damjanov, direktor Centra tel: 4872205 • Hajduk Veljkova 1-9 21000 Novi Sad

U toku godinu i po dana monitoringa, Forum iuris je tražio informacije o tome da li su postavljena lica ovlašćena za postupanje po zahtevima i u javnim preduzećima i ustanovama.

Lica ovlašćena za postupanje po zahtevima u javnim preduzećima i ustanovama u Gradu Novom Sadu

Javno preduzeće/ustanova	Lice ovlašćeno za postupanje i kontakti
1. JKP Čistoća	<ul style="list-style-type: none"> • Gordana Ćosić tel:021-44-36-11 lok.113 e-mail: cistoca.marketing@eunet.yu • Sentandrejski put 3 21000 Novi Sad
2. JKP Lisje	<ul style="list-style-type: none"> • Slavica Zeljković, šef Službe za odnose sa javnošću i informisanje tel:021-525-833, fax:021-469-913, e-mail: info@lisje.com • Narodnog Fronta 53 21000 Novi Sad
3. JKP "Put"	<ul style="list-style-type: none"> • Dušan Vidačić, direktor tel: 319-203 e-mail: jkp-put@eunet.yu • Braće Mogin 2 21000 Novi Sad
4. JKP Tržnica	<ul style="list-style-type: none"> • Saša Stevanović, direktor tel:021/444-552 e-mail: sstevanovic@nstrznica.co.yu • Rumenačka 110/I 21000 Novi Sad
5. JP Poslovni prostor	<ul style="list-style-type: none"> • Raković Dubravka, dipl.pravnik tel: 489-0034 e-mail: info@nsprostor.co.yu • Narodnog fronta 53 21000 Novi Sad

Javno preduzeće/ustanova	Lice ovlašćeno za postupanje i kontakti
6. JP Zavod za izgradnju grada	<ul style="list-style-type: none"> • Ljiljana Đurđevac, tel 4889200, e-mail ljiljana.djurdjevac@zig.nsinfo.co.yu • Stevana Branovačkog 3 21000 Novi Sad
7. JP Informatika	<ul style="list-style-type: none"> • mr Miroslav Malobabić, direktor • Bul.Cara Lazara 3/1 21000 Novi Sad
8. JKP "Novosadska toplana"	<ul style="list-style-type: none"> • Tatjana Savić- Šikoparija tel: 420-853 e-mail: osj@nstoplana.co.yu • Vladimira Nikolića 1 21000 Novi Sad
9. JP SPC Vojvodina	<ul style="list-style-type: none"> • Miloje JakovljevićSutjeska 2 tel: 4882222 e-mail: miloje.jakovljevic@spens.co.yu • Sutjeska 2 21000 Novi Sad
10. JP Urbanizam	<ul style="list-style-type: none"> • Svetlana Kilibarda, dipl.pravnik tel.: 021-611-175 email: svetlanakilibarda@nsurbanizam.nsinfo.co.yu • Bul.Cara Lazara 3 21000 Novi Sad
11. JP Gradski informativni centar Apolo	<ul style="list-style-type: none"> • nisu odredili lice ovlašćeno za postupanje po zahtevima • Trg Slobode 3 21000 Novi Sad
12. JGSP Novi Sad	<ul style="list-style-type: none"> • Vukica Ćuk tel: 021/ 4899-141, 064/ 843 70 20 e-mail: cukv@gspns.co.yu • Futoški put 46 21000 Novi Sad
13. JKP Parking servis	<ul style="list-style-type: none"> • Nenad Vucelja tel: 4899-141 nenadvucelja@parkingsns.co.yu • Filipa Višnjića 47 21000 Novi Sad
14. Gerontološki centar "Novi Sad"	<ul style="list-style-type: none"> • Nije određeno lice za postupanje po zahtevima • Fruškogorska 32 21000 Novi Sad
15. JP "Elektrovojvodina"	<ul style="list-style-type: none"> • Siniša Puškaš tel: 522-128 • Bulevar Oslobođenja 100 21000 Novi Sad

Javno preduzeće/ustanova	Lice ovlašćeno za postupanje i kontakti
16. Pasterov zavod	<ul style="list-style-type: none"> • Dr Nenad Vranješ tel: 420-528 e-mail: paster-ns@neobee.net • Hajduk Veljkova 1 21000 Novi Sad
17. Zavod za zaštitu spomenika	<ul style="list-style-type: none"> • Đorđe Srbulović, direktor tel: 557-060 • Bulevar Mihajla Pupina 22 21000 Novi Sad
18. Naučni institut za veterinarstvo "Novi Sad"	<ul style="list-style-type: none"> • dr Branka Vidić tel: 518-008 e-mail: branka@niv.ns.ac.yu • Rumenački put 20 21000 Novi Sad
19. Kulturni centar Novog Sada	<ul style="list-style-type: none"> • Nije određeno lice zastupanje • Katolička porta 5 21000 Novi Sad
24. Centar za socijalni rad	<ul style="list-style-type: none"> • Vesna Dereta tel: 421-166 e-mail: csrns@nspoint.net • Zmaj Ognjena Vuka 13 21000 Novi Sad

Interesantno je i pozitivno, da je u prvom krugu na ovo pitanje odgovorilo 31%, a u drugom krugu taj procenat je povećan na 47,2%, što ukazuje na činjenicu da je veći broj organa javne vlasti upoznat sa svojim obavezama iz Zakona o slobodnom pristupu informacijama i spreman je da ga primenjuje.

Lica ovlašćena za postupanje po zahtevima u sudovima ministarstvima, republičkim organima, preduzećima

Naziv organa	Lice ovlašćeno za postupanje i kontakti
1. Opštinski sud u Novom Sad	<ul style="list-style-type: none"> • Mirjana Marković • Sutjeska 1 21000 Novi Sad
2. Okružni sud u Novom Sadu	<ul style="list-style-type: none"> • Sofija Samardžija tel: 021/421070 e-mail: okz_sud_ns@neobee.net • Sutjeska 1 21000 Novi Sad
3. SUP Novi Sad	<ul style="list-style-type: none"> • Stevan Krstić tel: 021/520-230 • Bulevar Bulevar Kralja Petra I br. 1 21000 Novi Sad
4. Agencija za privatizaciju	<ul style="list-style-type: none"> • Rade Šević tel: 3020-862 e-mail: rsevic@priv.yu • Terazije 23 11000 Beograd
5. Ministarstvo za dijasporu	<ul style="list-style-type: none"> • Vanka Dubovac Pavlović, načelnica odeljenja za pravne poslove tel: 011/637-624 e-mail: v.dubovac@mzd.sr.gov.yu • Vase Čarapića 20 11000 Beograd
6. Ministarstvo finansija	<ul style="list-style-type: none"> • Mirjana Radojević tel: 011/361-45-83 e-mail: marnautovic@mfin.sr.gov.yu

U toku 2005. godine uputili smo, u okviru zajedničke akcije Koalicije, zahtev jednom broju osnovnih škola sa teritorije APV sa pitanjem koje se odnosilo na izbor udžbenika za niše razrede osnovne škole. Zahtev je upućen u 71. školu, od kojih je samo 14 škola odgovorilo, što iznosi svega 19%. I u drugim slučajevima kada smo se obraćali ustanovama kulture, obrazovanja i zdravstva dobijali smo veoma mali broj odgovora, što može da ukazuje da navedene ustanove ne prepoznaju sebe kao organ javne vlasti na koji se odnosi Zakon.

Neka od pitanja koje su "Forum iuris" i UG "Sretenje" uputili organima javne vlasti:

1. Koliko novčanih sredstava je na ime materijalne pomoći isplaćeno licima koja su optužena pred Međunarodnim krivičnim tribunalom i članovima njihove porodice u toku 2005. godine? (*pitanje upućeno Nacionalnom savetu za saradnju sa Međunarodnim krivičnim tribunalom za bivšu Jugoslaviju*)
2. Koliko je u toku 2005. godine kapitala uloženo u Republiku Srbiju od strane Srba koji žive u dijaspori? (*pitanje upućeno Ministarstvo za dijasporu Republike Srbije*)
3. Koliko je prikupljeno sredstava za izgradnju Hrama Svetog Save u Beogradu po osnovu dodataka na kupljene poštanske marke? (*pitanje upućeno Ministarstvo finansija Republike Srbije*)
4. Koliko je po osnovu TV-pretplata prikupljeno sredstava od građana sa područje Srbije, koliko sa područja APV i u koje svrhe se koriste prikupljena sredstva? (*pitanje upućeno JP Radio Televizija Srbija*)
5. Da li je i koliko pokrenutih i okončanih krivičnih postupaka protiv učinioca krivičnog dela nedozvoljene trgovine i nezakonitog lova, a povodom uništenja ptica? (*pitanje upućeno Republičkom javnom tužilaštvu*)
6. Koliko je prekršajnih prijava podneto na osnovu kršenja odredbi Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja u periodu od decembra 2004. godine do decembra 2005. godine? (*pitanje upućeno Opštinski organ za prekršaje u Novom Sadu*)
7. Kolika je mesečna zarada predsednika opštine? (*pitanje upućeno svim opštinama na teritoriji APV*)
8. Koliko se žena nalazi na rukovodećim mestima u opštini? (*pitanje upućeno svim opštinama na teritoriji APV*)
9. Koliko se pripadnika nacionalnih manjina nalazi na rukovodećim položajima u opštini? (*pitanje upućeno svim opštinama na teritoriji APV*)
10. Da li je određeno lice za postupanje po zahtevima i koji su kontakti tog lica? (*pitanje upućeno svim opštinama na teritoriji APV*)
11. Da li su u 2005. izdvajana sredstva verskim zajednicama, kojim i u kom iznosu? Koji kriterijum se primenjuje pri dodeli tih sredstava?
12. U kojim ustanovama i javnim preduzećima čiji Upravni odbor imenuje Skupština lokalne samouprave članovi tih odbora dobijaju nadoknadu za rad (u vidu zarade, dnevnica ili honorara) i u kom iznosu?
13. Da li se pred sudom vodi neki postupak protiv zaposlenih u organima javnih vlasti (državnim, organima lokalne samouprave, školstvu, zdravstvu i sl.) zbog optužbi za korupciju? Ukoliko je odgovor pozitivan, molimo Vas da nam dostavite sve dostupne podatke o tim predmetima.
14. Koliko slučajeva nasilja u porodici je registrovano u toku 2004. godine? Koliko krivičnih prijava je podneto protiv nasilnika? Koliko kazni je izrečeno i koliko je izvršeno?
15. Da li ostvarujete saradnju sa nevladinim organizacijama koje se bave prevencijom nasilja u porodici?
16. Koliko sredstava u toku 2005. godine je isplaćeno za zarade zaposlenih, koliko za dnevnice - za

putovanja u zemlji i inostranstvu, a koliko za prevoz zaposlenih i putne troškove (uključujući i troškove za korišćenje sopstvenog automobila u službene svrhe)?

17. Koliko pritužbi na rad lekara i medicinskog osoblja je upućeno pacijentovom advokatu u toku 2004. godine? Koliko pritužbi je pozitivno, a koliko negativno rešeno? Da li je u toku 2004. godine bilo slučajeva suspenzije lekara i medicinskog osoblja zbog optužbi za korupciju? Da li su protiv njih vođeni postupci pred nadležnim sudom?
18. Koliko prekršajnih postupaka je pokrenuto u toku 2005. godine zbog nedostavljanja godišnjeg izveštaja o javnim nabavkama Upravi?
19. Koliko je, prema Vašim informacijama, izrečeno prekršajnih kazni za pravna i odgovorna lica u 2005. godini na osnovu Zakona o javnim nabavkama?
20. Koliko zahteva za zaštitu prava ponuđača je upućeno Komisiji za zaštitu prava ponuđača u 2005. godini, i kako su postupci okončani?

UPUTSTVO ZA OBJAVLJIVANJE INFORMATORA

Na osnovu člana 40. Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja ("Službeni glasnik RS" broj 120/04), Poverenik za informacije od javnog značaja, doneo je

U P U T S T V O

za objavljivanje informatora o radu državnog organa

1. Ovim uputstvom se bliže određuje sadržaj i način objavljivanja informatora koji su državni organi, organi teritorijalne autonomije, organi lokalne samouprave, kao i organizacije kojima je povereno vršenje javnih ovlašćenja (u daljem tekstu: državni organ), dužni da izrade i objave radi sprovođenja Zakona o slobodnom pristupu informacijama od javnog značaja (u daljem tekstu: Zakon).
2. Informator iz tačke 1. ovog uputstva obavezno sadrži osnovne podatke o radu državnog organa propisane članom 39. Zakona, kao i druge podatke koji su od značaja za sadržinu, obim i način ostvarivanja prava zainteresovanih lica na pristup informacijama od javnog značaja.

U informator se unose:

1) osnovni podaci o informatoru (naziv organa koji ga je izdao, lica odgovorna za tačnost i potpunost podataka koje sadrži informator, datum objavljivanja, odnosno poslednje izmene ili dopune informatora i pojedinih njegovih delova, podaci o dostupnosti informatora u elektronskom i fizičkom obliku i sl.);

2) spisak najčešće traženih informacija od javnog značaja;

3) opis ovlašćenja i obaveza državnog organa, naziv zakona ili drugog akta o utvrđivanju njegovog delokruga i vreme i mesto objavljivanja akata, spisak propisa koje državni organ primenjuje u vršenju ovlašćenja, kao i sažet opis u čemu se sastoji ili može sastojati postupanje državnog organa u okviru njegovih ovlašćenja i obaveza;

4) organizaciona struktura državnog organa, koja se prikazuje u grafičkom obliku (dijagram, šema) i u obliku teksta. Prikaz strukture u grafičkom obliku treba da na jasan način pruži predstavu o odnosima nadređenosti i podređenosti pojedinih organizacionih jedinica u okviru državnog organa. Opis organizacione strukture u tekstualnom obliku sadrži podatke po organizacionim jedinicama i to: njihov naziv, imena i zvanja rukovodilaca, pregled poslova koje organizacione jedinice obavljaju, objašnjenje o njihovim međusobnim odnosima, broj zaposlenih i drugih radno angažovanih lica (prema aktu o sistematizaciji i prema stvarnom stanju), kontakt podatke, ukoliko je predviđeno da organizacione jedinice ostvaruju neposredne kontakte sa javnošću i drugo;

5) podaci o odobrenom budžetu državnog organa za tekuću godinu (ukupan i iznos po stavkama), podaci o ostvarenim i utrošenim sredstvima u toku tekuće godine, prema poslednjem raspoloživom obračunu, kao i podaci o planiranom, odobrenom i ostvarenom budžetu u toku najmanje jedne godine unazad, ukupno i po stavkama, kao i drugi korisni podaci o budžetu državnog organa (na primer: planovi za naredne godine i sl);

6) podaci o sredstvima rada državnog organa na osnovu evidencije o imovini i sredstvima koje koristi po drugom osnovu, o strukturi, vrednosti i upotrebnom stanju tih sredstava, o tome koje organizacione jedinice u okviru državnog organa koriste ta sredstva kao i druge korisne podatke o sredstvima rada;

7) opis usluga koje državni organ neposredno pruža zainteresovanim licima, uslovi i rokovi za pružanje usluga, podaci o kategorijama lica koja mogu dobiti te usluge, o kvalitetu usluga koji zainteresovana lica mogu očekivati i načinu njihovog dobijanja kao i drugi korisni podaci u pogledu usluga koje državni organ neposredno pruža zainteresovanim licima;

8) opis postupka za podnošenje zahteva državnom organu, opis postupanja državnog organa po dobijenom zahtevu, opis postupka za ulaganje žalbi protiv donetih odluka, radnji ili propusta državnog organa, navođenje organa kojima se žalbe mogu podneti u pojedinim slučajevima, kao i prikaz nekoliko zahteva i žalbi sa kojima se državni organ susreo u dosadašnjem radu sa opisom postupanja državnog organa po njima, pri čemu podatke na osnovu kojih bi mogao da se utvrdi identitet pojedinih lica treba zameniti izmišljenim imenima;

9) pregled zahteva, žalbi i drugih neposrednih mera preduzetih od strane zainteresovanih lica, kao i odluka državnog organa povodom podnetih zahteva i uložених žalbi, odnosno odgovora na druge neposredne mere preduzete od zainteresovanih lica;

10) podaci o načinu i mestu čuvanja nosača informacija (na primer: arhiva, biblioteka, elektronska baza podataka);

11) podaci o vrstama informacija koje državni organ poseduje (na primer: zbirke propisa, izdata mišljenja, zapisnici sa sednica, odluke, žalbe, zaključeni ugovori, tonski i video snimci sa događaja u organizaciji državnog organa);

12) podaci o vrstama informacija koje državni organ stavlja na uvid, tako da budu uporedivi sa pregledom informacija po vrstama koje organ poseduje (na primer: da će se u informacije o izdatim mišljenjima po zahtevu uvek omogućiti uvid; da će se uvid u zapisnike sa sednica omogućiti osim ako su bile zatvorene za javnost);

13) podaci o tome na koje načine se može podneti zahtev državnom organu za ostvarivanje prava na pristup informacijama, koje podatke takav zahtev mora ili bi bilo korisno da sadrži, kao i navodi odgovarajućih normi iz Zakona, a koji su od naročitog značaja za podnosioca zahteva (da u zahtevu ne mora da navede razlog traženja informacije, da državni organ može naplatiti samo troškove umnožavanja i upućivanja kopije dokumenata koji sadrže tražene informacije, a ne i uvid u te dokumente i slično);

14) funkcije starešina državnog organa, njihova imena, opis njihovih ovlašćenja i dužnosti, kao i postupaka po kojima oni donose odluke;

15) navodi iz pravila i odluka državnog organa i drugih propisa koje primenjuje državni organ, a koja su u vezi sa javnošću rada državnog organa, kao što su: podaci o radnom vremenu državnog organa i njegovih organizacionih jedinica; fizička i elektronska adresa i kontakt telefoni državnog organa i organizacionih jedinica kao i službenika ovlašćenih za postupanje po zahtevima za pristup informacijama; kontakt podaci lica koja su ovlašćena za saradnju sa novinarima i javnim glasilima, ukoliko su takva lica određena; identifikaciona obeležja; pristupačnost državnog organa, njegovih organizacionih jedinica licima sa posebnim potrebama; mogućnost prisustva sednicama državnog organa i neposrednog uvida u rad državnog organa, način upoznavanja sa vremenom i mestom održavanja sednica i drugih aktivnosti državnog organa na kojima je dozvoljeno prisustvo i eventualna procedura za dobijanje odobrenja za prisustvovanje sednicama i drugim aktivnostima državnog organa; dopuštenost audio i video snimanja objekata koje koristi državni organ i aktivnosti državnog organa i slično. U informator se unose i sva autentična tumačenja ovih pravila i odluka;

16) pravila i odluke o isključenju i ograničenju javnosti rada državnog organa, kao i njihovo obrazloženje i

17) drugi podaci od značaja za ostvarivanje prava na pristup informacijama od javnog značaja.

3. Informator se obavezno izrađuje u elektronskom obliku koji omogućava jednostavno pretraživanje po dokumentu, kopiranje delova teksta i preuzimanje celog dokumenta ili njegovih delova.

Više državnih organa može, umesto pojedinačnih, izraditi zajedničke informatore ili delimično zajedničke sadržaje informatora, kada za tim postoji interes sa stanovišta njihove organizacije, stvarne ili mesne nadležnosti odnosno pružanja celovitih informacija zainteresovanim licima.

Državni organ može informator izraditi i u nekom drugom odgovarajućem obliku.

4. Informator državnog organa sa sedištem na području opština gde je u službenoj upotrebi, pored srpskog, i jezik nacionalne manjine, mora biti i na jeziku nacionalne manjine.

5. Državni organ je dužan da informator objavi putem interneta, odnosno svoje veb prezentacije i da redovno, a najkasnije do kraja svakog kalendarskog meseca, unese sve promene koje su nastale u toku meseca.

Državni organ koji ne poseduje sopstvenu veb prezentaciju dužan je da omogući svima koji su zainteresovani da informator objave na svojoj veb prezentaciji da to i učine, kao i da zatraži od drugih odgovarajućih državnih organa (organa koji mu je poverio vršenje javnih ovlašćenja, organa koji vrši poslove nadzora nad tim organom i slično) da objavi informator na svojoj veb prezentaciji.

Informator se uz to, može objaviti i na drugi odgovarajući način, u fizičkom obliku (brošura, katalog, mapa sa izmenljivim ulošcima, postavljanje listova informatora na vidljivom mestu u službenim prostorijama i sl.) pogodnom za redovno ažuriranje sadržanih podataka.

Državni organ zainteresovanom licu omogućava uvid u poslednju ažuriranu verziju informatora.

Državni organ zainteresovanom licu besplatno snima elektronsku verziju informatora na medij zainteresovanog lica ili daje odštampani tekst informatora uz naknadu nužnih troškova štampanja ili besplatno.

6. Radi dostupnosti informatora osobama sa posebnim potrebama, državni organ će nastojati da informator objavi i na način koji je dostupan tim osobama (u odgovarajućem tekstovnom obliku u Brajevom pismu, za slepe osobe, odnosno javnim saopštavanjem putem gestovnog govora, za gluvoneme osobe).

7. Ovlašćeno lice za postupanje po zahtevu za slobodan pristup informacijama od javnog značaja u smislu Zakona, stara se o objavljivanju i redovnom ažuriranju podataka sadržanih u informatoru.

8. Ovo uputstvo stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Broj: 03/05
U Beogradu, 23.05.2005.godine

POVERENIK
Rodoljub Šabić

Izdavači:

UG Sretenje

Nemanjina 12, 31 210 Požega

Tel: 031 825 043

E-mail: sretenje@ptt.yu

www.sretenje.org.yu

Za izdavača:

Zdenka Kovačević,
predsednica Udruženja

Forum iuris

Vojvođanskih brigada 17, 21000 Novi Sad

tel: 021 528 132

e-mail: forumiuris@eunet.yu

Za izdavača:

Mirej Grčki, koordinatorka na projektu
"Monitoring implementacije Zakona o slobodnom pristupu
informacijama od javnog značaja"

Tiraž: 300 primeraka

Dizajn i priprema:

Digital, Užice

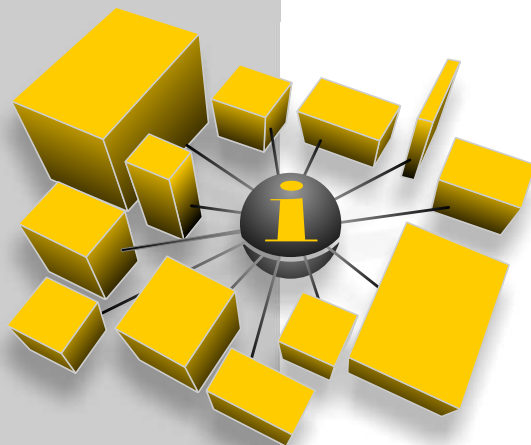
Štampa:

Grafos, Užice

Rad na ovoj publikaciji i njeno štampanje pomogao je Fond za otvoreno društvo, Srbija

FOND ZA OTVORENO DRUŠTVO
BEOGRAD

Zahvaljujemo se organima javnih vlasti koji su odgovorili na sva naša postavljena pitanja, lokalnim partnerima RTV Požega i Građanskom listu Novi Sad na konstruktivnoj saradnji, Ministarstvu za dijasporu koje je dalo saglasnost da njihov odgovor bude publikovan, načelnici opštinske uprave Požega Biljani Milovanović koja se uključila u realizaciju naših aktivnosti i svim novinarima iz drugih medijskih kuća koji su propratili naše aktivnosti.

Na izradi publikacije "**Zakon o slobodnom pristupu informacijama godinu i po dana posle**" učestvovali:

Zdenka Kovačević, UG Sretenje, Požega
Mirej Grčki, Forum iuris, Novi Sad
Gordana Francuski, Forum iuris Novi Sad
Ana Tomanović Perendić, UG Sretenje Požega
Goran Škuletić, UG Sretenje Požega